

GAZETA LITERARĂ

Anul VII nr. 39 (341) joi 22 septembrie 1960

ORGAN SĂPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R. P. R.

8 pagini 50 bani

„Construim”

Foto M. ȘLUGHIAN

Uniunea Sovietică acordă o însemnătate primordială problemei asigurării unei păci trainice. Pentru asigurarea unei astfel de păci este nevoie ca toate țările, și în primul rând Statele Unite ale Americii și aliații lor, să se convingă că este necesar să se ajungă la un acord cu privire la dezarmarea în condițiile unui strict control internațional.

(Din Declarația tovarășului N. S. Hrușciov la sesiunea la New York)

Conjunctivă eforturile cu ale celorlalte state iubitoare de pace, și căreia număr crește fără încetare în vremea noastră, atât de bogată în prefaceri. Republica Populară Română va face, din partea ei, tot ce-i stă în putință pentru a contribui la consolidarea păcii, pe care o dorim arzător toate popoarele planetei noastre.

(Din Declarația tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la sesiunea la New York)

SPERANȚE

Lntreaga lume vultură de bine și însetată de liniște privește dincolo de mări și oceane, către sediul Organizației Națiunilor Unite, devenit în aceste zile de colosală importanță istorică, centrul atenției lumii întregi și culmea speranțelor. N-am mai aflat în cartea dramatică a istoriei, eveniment similar. S-au întinut pe vremuri împărați, regi și plenipotențieri, s-au strins în jurul meselor rotunde să pună la cale „pacea” intereselor lor meschine, cu sacrificarea singelui națiunilor; s-au întinut, spre a câștiga timp pentru pregătirea și mai amănunțită a dezastrelor, spre a premedita și mai adine, cea mai odioasă dintre crime și cea mai grozavă rămasă de barbarie... De astfel de „întinări” însingurate istoria a omenirii e plină, și popoarele nu le mai acordă demulț nici o încredere. Poporul nostru înțelege a supranumit acele adunări „soboare de corbi” și a privit spre ele cu zîmbetul cel mai sceptic. Caracterul Adunării care va discuta problema dezarmării contrastează evident cu aceste imagini vechi și triste.

Costul conducătorilor de popoare din lagărul socialist vădește o nobilitate fără seamăn, o sinceritate fără seamăn, demne și una și alta de fierbinte umanism al învățăturilor lui Lenin, cel mai devotat prieten al omului. Acest adevăr l-au citit toate națiunile în hotărârea tovarășului N. S. Hrușciov de a vorbi la Organizația Națiunilor Unite în nu-

mele popoarelor sovietice, în hotărârea tovarășului Gheorghiu-Dej și a celorlalți conducători ai țărilor socialiste, de a duce la înalțul lor internațional doriința cea mai fierbinte a popoarelor noastre, pacea a toate creațiile... Nu teama de puterea altor popoare, cu alte sisteme sociale, l-au trimis pe mesagerii noștri la New York, ci unica și sinceră călăuză le-a fost și le este grija față de om și de civilizația lui durată în lungul milenilor. Mesagerii noștri s-au dus ca apărători ai civilizației, culturii și tuturor bunurilor materiale și morale, care trebuiesc apărute de vulturul odiosului zeu Ares! Ei s-au dus în numele pruncilor care trebuie să crească în liniște, în numele oamenilor tineri care trebuie să aibă timp prielnic pentru iubire, în numele poezilor care trebuie să cînte frumusețea lumii, în numele savanților care au nevoie de climat prielnic pentru gândire și cercetări, în numele constructorilor care au de ridicat edificiile și culturile calde... Cu aceste rosturi umane, nava sovietică „Baltika” a străbătut arilele oceanului, către continentul american, și acum, în zilele desfășurării lucrărilor la Organizația Națiunilor Unite, popoarele de pe întregul glob pămîntesc așteaptă cu încredere și neliniștită speranță, desășurarea evenimentelor. Care va fi rezultatul acestor dezbateri istorice? Va fi după aceea soare deplin pe glob? Se vor preface lăncile în araci pentru viața de viață, ca-n veșturile lui Aristofan? Vor sta pe masa omului doar piine și mătașe, ca-n poemele dulcelui杜甫? Oare nu se va mai sperla în veștii vechilor rîndunica de sub streșinile noastre? Oare căli nu vor mai tresări în cîmp, de alt zgomot decât de chemarea stăpînilor? Oare vaierul bronzului și aramei nu vor vesti decât ceasurile de pace ale amurgurilor? O, ce frumos, ce frumos ar fi... Toate acestea stau în mințile oamenilor; mințile oamenilor care au creat statul și au cîntat din alăute iubirea și gloria constructorilor, pot săvîrși și această nemaipomenită minune, pot aduce pe pămînt zîna zăvoaia de la începutul ciclurilor!

Grăul încă n-a creat cuvîntul primitiv, în stare să vădească deplin ceea ce au dus cu ei la New York, mesagerii socializmului; ei au dus simburile viitorului, învelit în mătasea cea mai pură, au dus toate aspirațiile acestei generații născută și crescută sub mugetul de apocalipsă al tunurilor. Nădăjduim că conducătorii tuturor popoarelor vor înțelege sensul minii întinse și vor osîndi tunurile la făcere deplină și veșnică, și vor contribui toți la risipirea definitivă a negurii războiului, unică negură să rămîna pe pămînt, doar negura primăverii care ajută mustrirea bobilor și săltarea mai voinică a grîului...

Nu ne îndoiim că discuțiile din înalțul lor internațional vor crea cel puțin punți durabile în calea zeilor păcii. Însă, oricare ar fi sfîrșitul marilor sobor al semînjilor, țările socializmului vor adăuga frunții lor încă o rază de lumină, căci popoarele lumii au văzut și vor aprecia cum se cuvine setea lor de pace! Oricum, și din această confruntare, țările socialiste vor ieși biruitoare, vor dobîndi imens prestigiu în fața omenirii și pentru veacuri în cartea cea mare a istoriei!

Așteptăm, cu uneltele muncii noastre în plină acțiune, dobînda discuțiilor începute. Și fie ca peste cîțva timp, într-o bună dimineață, undele herziene și chimvalele întregului glob să vestească amuzirea definitivă a mugetelor de tun, și o pace lungă, lungă, cit milenii și erele, iar cuvîntul odios „război” să fie șters din memorii și dicționare! Atunci, sub lumina cea fără de sfîrșit, am cînta împreună cu eroii lui Aristofan:

„O, Pace, tu ne-ai aduc belșug de struguri! Ne-ar trebui un îmn atât de mare, Și gre de zece mil de anfore, Să te săvîm...”

Vrem ca în gura tunurilor să-și dureze porumbelii cuiș. Și pe pămînt să rămîna doar cîntecul de iubire și îmurile impetuozale ale construcției.

Radu BOUREANU

Eusebiu CAMILAR

„Scînteia”

Sărbătorim la 21 septembrie ziua „Scînteii”. Sărbătorim 16 ani de la apariția legată a ziarului cărăuț în fostul sat de vînt expresia cea mai pură a presei comuniste din țara noastră.

„Scînteia” este purtătorul de cuvînt și ajutorul preșios al partidului în opera de construire a socializmului. Studiind cu atenție modul de alcătuire a gazetei vei observa lesne strădania de a aduce o contribuție cit mai sistematică și concretă la rezolvarea sarcinilor economice. Evoluția publicisticii vagă „pe deasupra” și „în general”, „Scînteia” analizează cu profunzime, as spune științific, procesele construcției urmînd îndeplinirea planurilor de stat, prin mijlocirea milionului de exemplare, experiența înaintată, supunîndu-le criticii fenomenelor negative, inerției și rutinei. Rezultatul este că la ora de față „Scînteia” a izbutit să pătrundă viu, organic, as spune „familial” în cele mai depărtate fabrici, șantiere sau gospodării agricole, devenind părtaş la viața și activitatea lor. Afi de legate sînt frazele tipărite în gazeta de muncă producătoare și alt de sensibil (la o pagină exprima un ziar în 4 pagini exprima în cifre) sprijinul acordat de ziar construcției, înclt din afară realizat peste plan un procent s-ar cuveni atribuit „Scînteii”. „Scînteia” produce fontă. Acesta este cel mai de seamă poale dintre meritele de astăzi ale gazetei comuniste. „Scînteia” te ajută să cunoști (și să înțelegi deci) viața, atenția cititorului către fenomenele esențiale ale lumii contemporane. Sarcina unui ziar în 4 pagini este dificilă, redacția trebuie să posedă facultatea, de a selecta din sute de mii de lape petrecute ieri pe glob, zece sau șapte sau două care au semnificație reală. Sînt lape care înseamnă ceva și lape goale care nu-mi sporesc cu nimic cunoașterea. Asemenea „Japte” senzationale aparent, dar trăind numai o clipă, inundă pagina 1 a ziarului birghez, întru derutarea și reaua informare a cititorului. „Scînteia” alungă detaliul minor, ea luminează puternic înfîptirile vitale, cu armări în viața internațională, ajutîndu-l pe cititor să cunoască istoria vieții pe care-o trăiește, într-un timp cînd 70% și mai bine dintre studenții americani n-au auzit, potrioi unei anchete recente, de apariția și dramele statului Congo. „Scînteia” produce cultură.

...Să urăm la aniversarea „Scînteii” succese noi în îndeplinirea misiunii sale de constructor însemnat al civilizației noastre socialiste.

Al. MIRODAN

ANA CORDONEȚ-IONESCU „Mamă cu copil”

Cuvîntul popoarelor

În aceste momente hotărîtoare din istoria omenirii, prioritățile tuturor se îndreaptă către lucrările celei de-a 15-a sesiuni a Adunării Generale O.N.U., acest înalt for care este chemat să rezolve cea mai spinoasă problemă, cea mai grea și mai urgentă dintre toate problemele internaționale: dezarmarea generală și totală.

Puterile occidentale, iritate de faptul că politica mondială ar putea lua calea desînderii, s-au izolat într-o opoziție îndărătnică și lipsită de sens. Pe cine s-au supărat? S-au supărat pe propriile lor popoare care vor ca omenirea să nu mai ducă povara înarmărilor, ca mama să nu mai ducă grija vieții copiilor lor.

Întreaga opinie publică mondială este atentă, mobilizată, încordată. Așteaptă cu nerăbdare să audă cuvîntul Uniunii Sovietice, al tovarășului Hrușciov, al întregului lagăr socialist. Opinia publică așteaptă cu încordare clarificarea pozițiilor puterilor occidentale. Sesiunea a 15-a este piatra de încercare. Desigur, problemele sînt multiple, grele. Toți așteaptă să fie înălțat pericolul izbucnirii unui război nuclear. Acest lucru este cerut de toate straturile sociale, de toți oamenii de bună credință.

Îngrijorarea provocată de primejdia războiului a crescut și mai mult în urma agitației foștilor generali nazisți, agitație aprobată de conducătorii de la Bonn, cu sprijinul celor care îi încurajează și-l ocrotesc. Înarmarea atomică și pregătirea de război în Germania occidentală nu mai sînt o țană. Totul se face acum la lumina zilei, cu pompa și publicitate.

Naziștii nu mai stau ascunși. Au ieșit la lumină. Le miroasă iar a singe, a prădăciuni, a pămînt pierdut. Pentagonul încalzește sub tunica lui șarpele care a mai umplut odată lumea cu venin. Și să nu uităm că dacă lumea a ajuns în asemenea situație, cu probleme internaționale atât de greu de rezolvat, aceasta se datorește în bună parte reînnoierii fascistului.

Ionii? Nicidcum. Acest lucru este clar în urma evenimentelor din Congo. Politica cercurilor conducătoare americane s-a transformat într-o frîd a progresului societății umane. S-a transformat în câmpion al menținerii stărilor perimate, în menținerea robiei coloniale. Se opune eliberării popoarelor din Africa, Asia, America Latină. Dar, în ciuda politicii unor generali și unor monopoștiști, istoria își urmează cursul.

Partizanii războaielor nu vor o clarificare a problemelor, nu vor dezarmare. Ei vor să tulbure și mai mult apele. Clarificarea problemelor și mai ales dezarmarea le-ar micșora oeniturile. Înarmarea și pregătirea de război este suflul, una și rațunea lor. Este rațunea lor, de a exista. Drumul războiului, drumul fascismului, nu pot atrage popoarele, nu le pot înșela. Războiul nu le-ar aduce nimic bun... Și Hitler se vedea stăpînul lumii și știm cum a sfîrșit. O soartă mai bună nu vor avea nici urmașii lui.

Popoarele nu pot rămîne indiferente față de problema dezarmării generale și totale, indiferente față de viața și soarta întregii omeniri. Sînt patimi mai puternice decît rațunea și bunul simț? Dar ce poate fi mai de preț decît viața omului? Lagărul socialist apără aceste comori și le va apăra pînă cînd va fi înălțat definitiv pericolul conflictelor militare din viața omenirii.

Pacea va învinge. Rațunea și bunul simț vor învinge. Popoarele au ajuns la maturitate politică în epoca zborurilor cosmice. Popoarele își vor spune ultimul cuvînt.

Dumitru CORBEA

GÎNDUL NOSTRU

Luni, 19 septembrie, motonava „Baltika” a sosit la New York și a fost întâmpinată cu mult entuziasm de mulțimea adunată, care a ovaționat îndelung pe purtătorii mesajului de pace de pe bordul ei.

Tovarășul Hrușciov, șeful delegației Uniunii Sovietice, tovarășul Gheorghiu-Dej, șeful delegației patriei noastre și conducătorii celorlalte țări socialiste, au rostit cuvîntări călduroase, care au exprimat încă o dată dorința lor fermă de a face să triumfe spiritul coexistenței pașnice, înlăturînd prin bună înțelegere, conflictele armate dintre state. Îndepărtînd spectrul războaielor atomice, „Delegatia Republicii Populare Romîne — a spus tovarășul Gheorghiu-Dej la sesiunea la New York — vine la cea de-a 15-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. ca mesager al voinței de pace a poporului român și a hotărîrii sale de a aduce o contribuție constructivă la rezolvarea problemelor arzătoare ale relațiilor internaționale.”

Ecoul acestor declarații a străbătut întreaga lume care așteaptă cu înfrigurare rezultatele celei de-a 15-a sesiuni a Organizației Națiunilor Unite.

Restricțiile impuse de către guvernul american șefului delegației sovietice și altor șefi de delegații, au fost discutate de toată presa străină și calificată, în general, drept ridicole. Această limitare este, într-adevăr, ineficace, căci ideile și sentimentele mesagerului păcii nu se transmit numai pe distanțele kilometrice de la New York la Ginecova, unde sînt stabilite de obicei delegațiile sovietice. „Din nou, Hrușciov a confirmat că în privința inițiativii de pace el nu are concurenți”.

Un lucru nu a întîlit entuziasmul dar realistul ziarist american. El nu materializează ideea că țările socialiste ar dori — cum o dorește toată conștiința lumii — să aibă cit mai mulți și mai sinceri concurenți în ce privește inițiativile pentru aflarea soluțiilor și pregătirea acțiunilor de dezarmare și instaurarea a păcii pentru toată suflarea omenescă.

Dar dacă pacea a fost și este felicit permanent al țărilor lagărului socialist, din nenorocire altele au fost și mai sînt permanent le unora din reprezentanții Apusului. Omenirea își dă

aripile emoției care zguduie în aceste momente întregul glob.

Doză mil de corespondenți de presă, fotoreporteri, operatori cinematografici și-au anunțat sosirea, pentru a urmări dezbaterile sesiunii. Pentru cei ce nu vor putea să încapă în sala de ședințe, se amenajează săli speciale cu televiziune, de unde vor putea urmări dezbaterile. Acest mare număr de profesioniști ai reportajului este un record chiar pentru America. Și, în același timp, este o dovadă a importanței istorice a acestui întîlniri.

Participant la aceste dezbateri de neuitat este și iubitul nostru conducător, tovarășul Gheorghiu-Dej.

Gîndul nostru, dragostea noastră fierbinte îl urmăresc călăuză și sprijin. Sîntem conștienți că luptătorul neînfricat din timpurile grele ale istoriei patriei noastre, va contribui la lupta pentru binele și pacea omenirii amenințată de un nou război atomic.

Îl urăm din tot sufletul sănătate, putere de muncă și izbîndă deplină, împreună cu delegațiile celorlalte țări socialiste, alături de conducătorii mariei Uniunii Sovietice, tovarășul Hrușciov, apărătorul diriz și neabătut al păcii popoarelor.

Lucia STURDZA-BULANDRA
Artistă a poporului

Pentru pace și dezarmare!

Loată vremea cit motonava „Baltika” a străbătut apele lumii, omenirea a urmărit-o cu o privire plină de nădejde și parcă nu motoarele, ci inima colectivă a omenirii pulsa în adîncul navei, ducînd-o pe valurile oceanului, către locul unde se va ține cea mai însemnată dintre adunările Organizației Națiunilor Unite.

Cînd nava s-a oprit în port și au coborît de pe vas conducătorii statelor lagărului păcii, glasul unui american, al unui ziarist, a defînit lagărul și sponșul acestuia adine al misiunii conducătorului statului sovietic: „Din nou, Hrușciov a confirmat că în privința inițiativii de pace el nu are concurenți”.

seama și condamnă măsurile de limitări arbitrare impuse de autoritățile americane unor conducători ai delegațiilor statelor socialiste, veniți ca purtători de cuvînt al popoarelor lor la cea mai importantă sesiune din istoria Organizației Națiunilor Unite.

Vorbînd, la descinderea de pe motonava „Baltika”, N. S. Hrușciov a afirmat încă o dată însemnătatea primordială pe care o acordă Uniunea Sovietică problemei asigurării unei păci trainice în lume. Oare își vor da seama conducătorii de state din Apus și toți cei care vor să finanțeze războiul rece și poate și războiul cald, că în glasul conducătorului Statului Sovietic și în acel al celorlalți șefi de state ale lagărului socialist, răzbate glasul tuturor oamenilor, urecă voința de pace a întregii omeniri?

Conducătorul Statului Sovietic l-a avertizat încă o dată de uriasele răspunderi pe care și le-ar asuma în fața lumii, dacă n-ar fi receptivi la marile comandamente ale timpului și ale problemei dezarmării și păcii.

În componența acestei epocale sesiuni a O.N.U.-lui intră forțele tot mai complexe ale lagărului păcii și dincolo de aceste posturi înaintate tălăzuiesc forțele uriașe ale marilor mase, ale popoarelor care bat în toate conștiințele obuze sau opace cu puterea de tălăzire a oceanelor.

- ÎN ACEST NUMAR :
- Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită de Bertolt Brecht (pag. 3)
  - Preludiul luminii Reportaj de Ioan Grigorescu (pag. 5)
  - Contraste italiene de Eugen Barbu (pag. 8)

Cel mai recent număr al „Bibliotecii pentru toți” LIVIU REBREANU: „Răscoala”

Într-un spațiu atât de restrâns putem doar semnala apariția unei cărți. Încercarea de a epuiza...

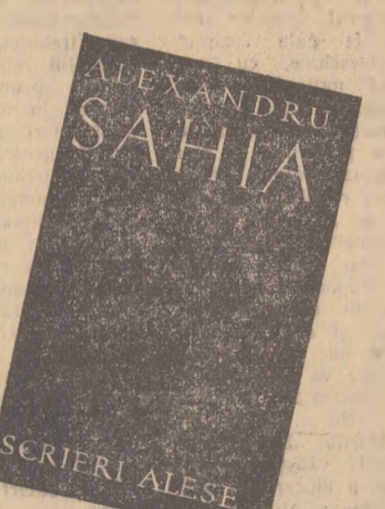
ION MUSCELEANU

„Biblioteca în cartier”

CĂRȚI

ALEXANDRU SAHIA: „Scrieri alese”

Aproape întreaga creație literară a lui Sahia este cuprinsă în acest volum...

monahală este uctător; ca demasca-rea prin sarcasm, Sahia li este su-

văd de clasele conducătoare („Execuția din primăvară”). Haralambie Oanță, preceptul mobil al afărilor so-

Sint publicate în acest volum pentru prima oară fragmente mai consistente din notele de călătorie U.R.S.S. — azi.

Un straniu itinerar onomastic

Un foliolet de umor îndolent („Ce client am pierdut!...”) publică Nicuță Tănase în revista „Magazin”...

Liviu CAIN

Folietonul de proză și prin unele „poante” și prin un Strada pe care s-a mutat Nicuță Tănase...

dumnezeu”. („Ius în mânăre”). Fară îndoială însă că cea mai importantă latură a activității sale de scriitor o constituie...

Voluntă este însoțit de o căldură deosebită evocare semnaltă de George Macoveanu și de o postfață judicioasă, bine documentată...

„Amintiri, amintiri...” este titlul volumului pe care autoarea nu l-a vrut de „memorii” considerând că „memoriile se scriu când...”

O carte pe săptămână

SERGIU FĂRCĂȘAN: „O iubire în anul 41.042”

Cum va arăta lumea într-un viitor îndepărtat? Întrebarea e de aceeași vîrstă cu primul vi al omenirii...

burghezi privește viitorul cu deznădejde și groază, confundînd destinul burghezilor cu destinul întregii omeniri.

Spațiul nu ne îngăduie să insistăm în descrierea acestei lumi ultracivilizate în care oamenii trăiesc 4-5 sute de ani...

In „Utopia” lui Sergiu Fărcășan știința nu va abolî conștiința umană, nu va transforma omul într-un sclav specializat al mașinii.

LUCIA STURDZA-BULANDRA: „Amintiri, amintiri...”

„Amintiri, amintiri...” este titlul volumului pe care autoarea nu l-a vrut de „memorii” considerînd că „memoriile se scriu când...”

dominantă, conținutul lucrării pe care ne propunăm să le înscenăm considerînd teatrul „o școală, o tribună educativă”.

NICHITA STĂNESCU

îmbrăca ideile merg în virful picioarelor în spunea cineva. Vigora capătă o anume dezvoltare, oboseala în-

aripile abia de se usură, / fulgi negri, balansindu-se în seară? / Un orizont urînd și neoduz / zovirlindu-și lim-

rostesc numele ei de purpură / și buzele mi se roșesc / ca de un sîrît, / a-tunci știu că s-a făcut dimineața / și mă grăbesc în întîmpinarea / soarelui („Adolescent”).

contrazice adevărata natură, prin exerciții sterile) — o „compoziție” plastică deosebit de interesantă.

S-ar părea, după cele spuse pînă acum, că un poet de structura lui Nichita Stănescu i-ar fi mai greu accesibilă poezia de idei.

Tudor BURLACU

„Amintiri, amintiri...” este titlul volumului pe care autoarea nu l-a vrut de „memorii” considerînd că „memoriile se scriu când...”

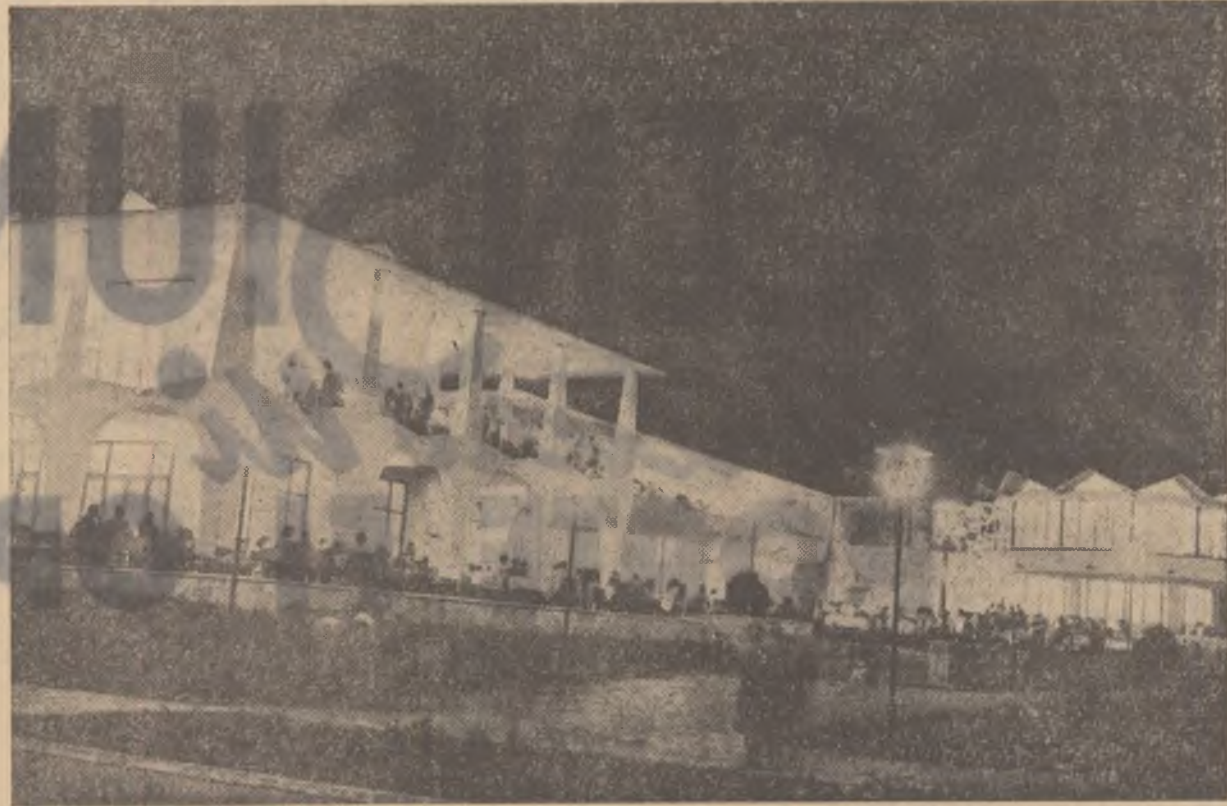
Adriana ILIESCU

Lucia Sturdza-Bulandra își propune să transmită „mai departe mesajul artei realiste” situîndu-se astfel pe linia celei mai înaintate, mai sănătoase, tradiții a teatrului românesc.

ÎNTR-UN APARTAMENT DE LA MANGALIA

Noi construcții la Mangalia

scrieri și despre
Plata Neam și despre
Suceava! Ce, s-au is-
pravat mulți, au scut
padurile? Năvăliți cu
folii în Constanța, cu
lăcături. Nu mai e chip
să scapi de reportieri.
Dau buzna în birou, te
scoala noaptea din pat,
ză pe strădă. N-ai nici să
într-un restaurant, ca în loc
lunii, hop și reportieri! Ii cu-
pă mers: Se apropie sovrânul,
observă că te-ai încumutat, se
le pe loc — și sigur acum că tu
la care totuși intrase într-o
plăcuse la Mamaia, ori fu-
scut urgent în raion, pe scur-
mai scapi, că te-ai înghiat
par spune „lețiti-mă, sinteți
X, redactor la ziarul local!”
„Dă, mă conștient!” Dar el
lăra o vorbă la masă, zîn-
dăntă ca de o glumă. „Prin-
tu sint nici un fel de redactor,
briet om care ar fi să con-
în linistă o supă, eventual o
Sint tală, sol, membru al bi-
centrale. Spune, nu am și și
să petrec câteva ore la plajă,
vese valurile, să mă bronzez că
la mare?”

doză ore în Constanța, cum
ai răbdat?... De fapt eu sint de vină,
te tin cu vorba. Pe unde o luăm?
Totuși. Aici toate străzile au ieșire
la mare... Toate drumurile duc la mare,
cum s-ar spune... Sintem doar o limbă
de nisip, un fel de înmăpșare prin
vânturi, peste care niște strămoși în-
prinzători au ridicat o cetate. Și zău
că te trebuia îndrăzneală. Căci în
acele vremuri cînd începuseră să
ancoreze pe aici neguțarii greci,
fărîm era încă foarte înalt și abrupt
iar apele mării, aslăzi atât de îndep-
părate de lăzeză, ajungeau pînă aici
unde stăm noi acum. Dar față și zidul
de apărare, primul se pare de la în-
temeierea orașului! Ce zici? Într-o
prostie. Ce să zică omul? Să, se
uită la bolovanii ăștia pe care mi-
ca ale noastre le-au cărat aici, le-au
îngrădădit una peste alta acum două
mii de ani. Ce s-o fi ales din toate
aceste mișcări? Darius, Alexandru Ma-
cedon, sefi, avari, tătari, turci, ce
năpădă nu a bătut pe aici! Jehaiuu,
incendiați și trecutui. Iar pietrele astă
au rămas, fac, se răzbuță... Și acum
înțeleg, iată! De ce ai rămas așa?
Altefel f-ai închipuit marea? Nu! Nu-
i nevoie să explici, înțeleg, e și greu
să spui ceva despre mare. Despre
muniți mai poți spune, că sint închisi,
semfi, aspri, etc. Dar marea e as-
cursă, și-ai ațară de asta dă niște
senzali cu neputință de exprimat. Vrei
să mă stăm? Nu, cum să mă gră-
besc! Dealtfel deși conștientul, avem
și noi obiceiul să stăm așa pe mal fără
nici o noimă, să căscăm gură... O
luăm pe lăzeză...? Tot ce vezi aici,
e ca și cum nici n-ar mai fi, toate
ăstele clădiri vor fi demolate pînă în
doi ani. În locul lor se va ridica un
singur complex sportiv cu vreo 12 etaje.
Și acum uită-te jos, spre fațadă, acela
care intră ca un fel de teacă destul
de departe în mare. Da, un debar-
cader. Vezi niște cuburi imense de
beton? Acolo se construiește un dig.

că-s tăioși. Tineți bani, noi nu facem
negoț. Și pentru că ești tinerică o
să-ți mai zic ceva: pînă și peștele
trebuie să înveți cum să-l prinzi, da-
mă pe om!... A intras-o săraca cu
pachetul de guizi că n-avea nu stă
pe unde călă... — Să te abia ora
trei? Parcă de-un veac tot vorbesc!
Ce păre ai, dăm o fugă pînă la
Eforie?... Mamaia, zic s-o lăși mai
bine pentru dimineață. Și pentru că
e pe același drum, la autoșul pînă
la Năvodari la uzinele de „Super-
toslati”. Măcar după miros să știți din
ce se îngrase solul dobrogean. O să te
rog să-mi faci și mie un serviciu,
caută-l pe tovarășul D. Îl găsești
unde va prin șantier, întreabă-l, ce-i cu
oamenii de la cursul seral, că el răs-
punde. Au uitat de examene? Spune-
c-ai dăm la gazeta. Și dacă vezi
vorba lui livez și un subiect: acest
D., era muncitor în port, un munte de
țatar, cam greoi de felul lui. A avut
noroceul să dă peste o învățătoare. La
început n-a vrut s-o ia, că cică-i prea
cică... Apoi s-a pus pe carte. Venea
sărăcut acea după opt ore de lucru
și tocea, tocea pînă dimineața cu glu-
tăciid că n-avea decît trei clase la
bază. Așa a terminat liceul, cu glu-
tăciid. S-a înscris la facultate. În
toamna asta iese inginer. Învățătoare?
Ce era să facă? A așteptat un an,
doi, dar cum el prea se omora cu
măritura și nu avea timp de ea, s-a
măritat cu un învățător. Așa stău lu-
crurile cu D. Dacă îl rogi frumos
poate te însușește pînă la colonia uzinei,
știi cu vifele alea „cum nici nu visez!”
E și o lăzără de cupii pe aproape.
Deunăzi veneam în mașină cu un grup
de pionieri, cînd am trecut pe lângă te-
mocratizată Ovidiu II, mă înfrăbăt
băiețel: „la spune nene, Ovidiu I e
poetul?”. Nu te grăbi. Așteptăm ma-
șina următoare, să stăm comozii... Dar
știi că am obosit... mi s-a ucis și
glut... O să ținem puțin... Unde te tot
uși? Cum nu vezi Boulevardul de
„perspectivă” Constanța, Eforia,

De fapt e foarte simplu: amindoi zint
membri ai comitetului de conducere a
Uniunii Internaționale a Studenților,
s-au cunoscut la un congres la Praga.
Eu? Am avut onoarea să atrag atenția
singurului lor fiu: Sudhanghin Chan-
dury. Sudhanghin are doi ani, e ne-
griclos ca țalcă-său, a vizitat pînă
acum vreo șapte capitale, și a fost
ait de amabil să-mi zîmbească într-o
zi pe plajă E una din deprinderile lui.
Zîmbește tuturor, pe toate limbile, fără
deosebire de rasă — un internaționalist
înnăscut!... Porrim spre plajă? Nu
mai e timp de baie, doar așa ca să ne
mai invităm... Vrei să vezi farul de
aproape... impresionant... Dar ce o să
spui atunci de Mamaia? Avem o plajă
acolo. Nici nu se compară!... Poți să
rizi, nu mă supăr... E o meteahnă a
noastră, a dobrogenilor: La Eforie ne
mîndrim cu Mamaia, la Mamaia cu
Mangalia... De la muzeu te îndrumă
la un G.A.S., de acolo la colectivele
de la Eforie... Pînă văd o fată tinără
de mozaic. Și așa gonim dintr-un loc
într-altul pe vizitator, zelos și nu te
scapă cumva ceva din avuțiile noastre.
Pînă și cu marea și cu cerul ne
lălm ca și cum ar fi creațiunile
noastre. Și să știi, că sint într-un fel!
O să-ți explic: mama mea, fărâncă
dintr-un sat la 40 de kilometri de aici,
a murit la 58 de ani fără să fi dat
vrednică cu ochii de mare... Toate
erau aici firești: marea și delta și
litoralul, dar nu de nasul nostru...
la privește dihanie! Da, da, „atletul”
ăla de școlăria... Nu vezi la el nimic
deosebit? Și totuși are ceva deosebit
— are parafat logodnic. Nu glumește.
Deunăzi veneam în mașină cu un grup
de pionieri, cînd am trecut pe lângă te-
mocratizată Ovidiu II, mă înfrăbăt
băiețel: „la spune nene, Ovidiu I e
poetul?”. Nu te grăbi. Așteptăm ma-
șina următoare, să stăm comozii... Dar
știi că am obosit... mi s-a ucis și
glut... O să ținem puțin... Unde te tot
uși? Cum nu vezi Boulevardul de
„perspectivă” Constanța, Eforia,

rinar. L-am cunoscut într-o împrejurare
destul de curioasă: la un vernisaj.
Stătea omul în fața unui tablou —
trei muncitori din port se cănesc a
ridice niște lazi cu ajutorul unei pi-
rghi. Trupurile lor sint încordate ca
niște arcuri, fețele lor exprimă îndir-
jirea unei slorțări neîreșite. Marinarul
meu stătea în fața lor nemiscat de
vreo cîteva minute, se uita, se în-
cruntă... Pînă văd o fată tinără ce
se apropie de el. După felul cum îl
întreabă, aproape îngrijorată de impresia
pe care i-o făcuse tabloul, am înțeles că
nu poate fi decît doamna lui, picioru-
ră. „Cînd ați pictat asta?” o întrebă
marinarul. „Acum vreo cîteva luni.”
„Nu se poate”, călăni el din cap,
dintr-un sat la 40 de kilometri de aici,
a murit la 58 de ani fără să fi dat
vrednică cu ochii de mare... Toate
erau aici firești: marea și delta și
litoralul, dar nu de nasul nostru...
la privește dihanie! Da, da, „atletul”
ăla de școlăria... Nu vezi la el nimic
deosebit? Și totuși are ceva deosebit
— are parafat logodnic. Nu glumește.
Deunăzi veneam în mașină cu un grup
de pionieri, cînd am trecut pe lângă te-
mocratizată Ovidiu II, mă înfrăbăt
băiețel: „la spune nene, Ovidiu I e
poetul?”. Nu te grăbi. Așteptăm ma-
șina următoare, să stăm comozii... Dar
știi că am obosit... mi s-a ucis și
glut... O să ținem puțin... Unde te tot
uși? Cum nu vezi Boulevardul de
„perspectivă” Constanța, Eforia,

să-ți mal atrag atenția că acolo începe
construcția unui complex de zece mii de
paturi pentru străini, nu uita să-l
cauți pe inginerul L. care răspunde
de treaba asta... Și încă un sfat... Cum
să stai numai șase zile? Dar asta
e nimic, mai puțin ca nimic... Ge
poți să înțelegi în șase zile?... Ală
că m-ai dezamăgit... Și eu care tocmai
mă pregăteam să-ți dezvăluu o taină...
Nu, nici nu poate fi vorba! La urmă,
după ce ai văzut măcar așa în gonă
cîte ceva și f-ai mai ordonat impresi-
unile... Sau dacă-mi promiți că n-oi
să cauți s-o cunoști pînă în ultima zi.
E Histria. Chiar din clipa în care
zărești marea de ziduri
șterbe, coloanele schiloade și albe
la malul unui lac mic și un
cer de un albastru cum poate nici
nu mai găsești în veacul nostru, ar-
mușești pe loc, speriat să nu risipești
cu glasul tău vraja acestei păci desă-
virșite; ca și cum nimic niciodată nu
putea fi altfel decât este și însăși
vestita, pitulică decet Histria n-a
lost decît un episod, un vis pentru
aceste rutine. Și mai pune la toate pe
Apolon în chip de înșoțitor! O să-l
mai prinzi pe acolo cu siguranță. Unde,
în care loc ar putea să se adăpo-
tească în timpurile noastre moderne
un zeu? (Ce trist trebuie să arate fără
cerul, fără coloanele astea, într-o re-
dingotă, făptura lui svetlă și aramie,
invelită parca în soare de sus pînă
jos!). Ne ghida destul de conștincios

printră ziduri elenistice, romane și bi-
zantine, hăi, terase, și temple din
toate epocile — pînă se plictisii și
începu să se ia singur în zelenele:
„Iată o baHă romană, o bucată de
cer secolul III era noastră!” „Pss, tă-
cere, făcu deodată, în ascultă: sint
cările romane care se întorc de la în-
treceți. Vedeți în prag urmele lor?”
Trebuie să apară îndată în poartă!”
— Și sîrînd pe zid ca pe o capră, se
avîntă înainte apucînd niște hățuri in-
ginare, iar ochii lui albaștri scilpeau
și țala i se aprinsă. Zgomotul venea
de la un tractor care ara undeva din-
colo de ziduri, în altă direcție. Dar noi
am încercăm: hotărî, bălăul acesta
trebuia să li condus undeva, cîndva,
un asemenea car. O domniță mă
în vîrșă, o ziaristă străină, pe care o în-
șoțeam, se uită lung la el. „Ce oameni
frumoși!” zise pe gînduri. Dar de ce
li povestesc toate astea? Da, sint
încorjabil în îndrăgostit. Vezi bine,
știa oamenii de ce vin la mine! Pot
să pierd trei noști în șir vorbind...
Iubesc Dobrogea, iată secretul meu.
Dacă mi s-ar pune la dispoziție un
avion de aur nu să plecă de aici; dacă
lipsește trei zile sint nenorocit... Căci
timpul mustrăste aici de prea puțin,
pietrelor povestesc, și peste locurile
unde goneau cărțile romane se ridică
noi cetăți fără sclavi, neasmutite,
moderne vise de marmură și cîm-
ent. Dobrogea, patria mea, pămînt
fermecat!”

Reportaj de ANA NOVAC

Te-ai amuza să cobori? Poate e cam
abruptă, îi atent... Bordeiele astea
colorate sub noi? Chierhanaua. De aici
pornește pescării în larg, aici cîntăresc
peștele, de aici se trage porcă mai de-
partie... E un colectiv de pescari. Se-
telege, la noi și peștii în colectivă...
Ia ora asta nu prea găsim încă pe
nimeni, totuși sint în „producție”. Dar
ca să nu zici că te-am adus de pu-
măla, hai să-ți povestesc ceva noștină.
Întii privește însă te rog încă o dată
cetatea! Ai mai văzut un zid ca ac-
cesta? Abia de aici, din adine înceti
să-bănăștii proporțiile, nu-i așa? Dar
f-ai-am promis ceva noștină: — Stau
într-o seară pe mal cu bălăutul meu.
La cîțiva pași de mal lingă o barcă,
o cetățeană se căzbește amaritic să
stoarcă niște răspunsuri de la un
pescar. Omul să fi avut cineșic sau
zașic de ani, (știi, la mare e mai
greu să ghicești vîrsta, fața oamenilor
se tabăcesc prea repede). Să și țrăge
poacă din pipă. Devenim nișoiste cu
cine are de-a face; era și greu să n-o
miroși — duhnea săraca a reporter
de la un kilometru. Cit despre convor-
bire, a decurs cam astfel:
— Spuneți-mi vă rog, sinteți de mult
pescar?
— De cînd mă știu
— Ați lost și la marină?
— Ca militar
— Și de ce v-ați tănat?
— De prost (o păuză mai lungă).
— Azi ați avut o zi fructuoasă...
Vreai să spun, ați adunat mulți pești?
— Potrivit
— Și de care?
— Fel de fel.
— Și guviză?
— Și.
— De ce depinde asta... soluți în
pește pînă cînd-l prindeți?
— De multe.
— De exemplul?
— De răvd, de curenții...
— Înțeleg (pauză dezamădită).
Și... v-a apucat vreodată o furcă
în mare?
— Cum nu.
— Și cum ați scăpat?
— Ținînd barca în echilibru.
— Și... care a fost cel mai mare
pește pe care l-ați prins?
— Un crocodil! La ascultă domni-
șoară, ce mă tot deoseci?
— Dăi așa vrea... să cumpăr niște
guviză.
— Asta e simplu... iaca direct de la
sursă. Să nu-l prăjești cumva cu solzi

Roaită, Mangalia? În zece ani doar
mă mai existe aceste localități, n-o
carțierele cu același nume...
„Lotocești”, „Dudești”, „Băneasa”
Da domnul meu, trecem puțin pe
De o parte și de alta blocuri, blocuri,
blocuri... terase... terase... și
toate cu vederea spre mare... Nu zîmbi
Ce, zece ani e mare lucru pentru noi care
la țecare pas atîngem mileniiile cu
talpa? „Am răgușit... gata... Pînă la
Eforie nu mai scot un cuvînt... Vreau
totuși să-ți mă atrag atenția...
Noroce tovarășe, cum de te-ai ascuțit
în halul ăsta? ... Munca culturală?
Da, nu-i ușor să găsești din localitate
în localitate, să organizezi programe pe
căldura aștal Ce, și cu acest ceaspeș?
Un ceaspeș cultural! Ha... ha... ha...
Voiam să de întreb de Birlic... Nu
vrea să vă de concursul? A concursat
tot anul, se răcoarește omul... O să-ți
critice la ziar, negreșit, dar mai spre
Grădian... Acum în campanie sintem
ocupăți să criticăm președinții codăși,
combăneri. E rindul lor să concureze.
Mai folosii și resurse locale. Uite de
pildă pe actrița B... Mergă pînă la
Roaită?... Atunci la reverde, succes
în muncă... Da, la prima coborîm...
Bine am venit! Nu ai început să simți
în aer? — Mirosul deenului care
vine dintr-o direcție și marmura,
apă, aer și flori... De ce-ai încercat
mentil?... Nu e puncte de vîs — un
local plastic, cel mai mare pe întreg
litoralul!... Uite și-o masă liberă! E
oranjată? Dar la loc odată și spune
drept, ai mai stat pe o minune ca
asta? Nici strămoșii noștri romani
nu se legănau așa de plăcut în ves-
titele lor canapele... mol, elastic,
usoare ca niște fulgi! Zece mii de
locuri plastice! Și mesle, perleți, ta-
vanul, tot ce vezi aici a ieșit din deli-
dă, din stîlul nostru dobrogean... Da, e un
timp minunat... parca am privi în-
tădeavă de pe puncte. Plutesc lăzeze,
biocurie — o lăză pașnică spre în-
fărîm blind și limpede cum e marea
noastră aici la Eforie. Romanism? Nu
rog. Dar privești și d-ă: e no-
șabil ca într-o lume care va semăna
cu aceasta, sub un cer ca acesta, să
crească oameni străluciți, sau medicii?
Te rog nu liza alit de insistent masa
vecină! E indian, dar ce e rusoaică
din Omsk. Și dacă îi cunosc? Nici nu
mă gîndesc să-i prezint... De rân
ce sint. Îmi promiți să nu te mai în-
torci? Bine, atunci îți explic: Oa-
menii ăștia stău într-o vilă, chiar în
începutul lăzezei... Vrei să știi — unde
s-au cunoscut și cum de s-au luat?

Roaită, Mangalia? În zece ani doar
mă mai existe aceste localități, n-o
carțierele cu același nume...
„Lotocești”, „Dudești”, „Băneasa”
Da domnul meu, trecem puțin pe
De o parte și de alta blocuri, blocuri,
blocuri... terase... terase... și
toate cu vederea spre mare... Nu zîmbi
Ce, zece ani e mare lucru pentru noi care
la țecare pas atîngem mileniiile cu
talpa? „Am răgușit... gata... Pînă la
Eforie nu mai scot un cuvînt... Vreau
totuși să-ți mă atrag atenția...
Noroce tovarășe, cum de te-ai ascuțit
în halul ăsta? ... Munca culturală?
Da, nu-i ușor să găsești din localitate
în localitate, să organizezi programe pe
căldura aștal Ce, și cu acest ceaspeș?
Un ceaspeș cultural! Ha... ha... ha...
Voiam să de întreb de Birlic... Nu
vrea să vă de concursul? A concursat
tot anul, se răcoarește omul... O să-ți
critice la ziar, negreșit, dar mai spre
Grădian... Acum în campanie sintem
ocupăți să criticăm președinții codăși,
combăneri. E rindul lor să concureze.
Mai folosii și resurse locale. Uite de
pildă pe actrița B... Mergă pînă la
Roaită?... Atunci la reverde, succes
în muncă... Da, la prima coborîm...
Bine am venit! Nu ai început să simți
în aer? — Mirosul deenului care
vine dintr-o direcție și marmura,
apă, aer și flori... De ce-ai încercat
mentil?... Nu e puncte de vîs — un
local plastic, cel mai mare pe întreg
litoralul!... Uite și-o masă liberă! E
oranjată? Dar la loc odată și spune
drept, ai mai stat pe o minune ca
asta? Nici strămoșii noștri romani
nu se legănau așa de plăcut în ves-
titele lor canapele... mol, elastic,
usoare ca niște fulgi! Zece mii de
locuri plastice! Și mesle, perleți, ta-
vanul, tot ce vezi aici a ieșit din deli-
dă, din stîlul nostru dobrogean... Da, e un
timp minunat... parca am privi în-
tădeavă de pe puncte. Plutesc lăzeze,
biocurie — o lăză pașnică spre în-
fărîm blind și limpede cum e marea
noastră aici la Eforie. Romanism? Nu
rog. Dar privești și d-ă: e no-
șabil ca într-o lume care va semăna
cu aceasta, sub un cer ca acesta, să
crească oameni străluciți, sau medicii?
Te rog nu liza alit de insistent masa
vecină! E indian, dar ce e rusoaică
din Omsk. Și dacă îi cunosc? Nici nu
mă gîndesc să-i prezint... De rân
ce sint. Îmi promiți să nu te mai în-
torci? Bine, atunci îți explic: Oa-
menii ăștia stău într-o vilă, chiar în
începutul lăzezei... Vrei să știi — unde
s-au cunoscut și cum de s-au luat?

„Săntos? Intrăg? Bravo! Și acum
drept spre „forum”! E „miezu” pe
care îl vom promi... Aici se în-
alegerile acum vreo 14 veacuri, aici se
ciorovăiau strămoșii noștri romani cu
cel de alte neamuri și „vînturi
năpraznice băteau prin aceste locuri”.
Da, el în persoană, ai onoarea să cu-
noști pe singurul marlor ocular: Pu-
blius Uvidius Naso. În tinerețe venea
la împăratul August la masă, ca la
el acasă; apoi lucrurile s-au mai în-
curcat între ei... Cîte lucruri, cîl chin
și slăbirele singurătate, pînă ajungi
în fine să te stabilești pe un astel
de solci! De aici n-a privit acum 42
de ani pe marinarul de pe cruciatorul
„Potemkin”, primii cu entuziasm de
constanțeni și la 28 august 1914 de-
laură trupelor sovietice eliberatoare, și
cîte alte evenimente de seamă! La
drept vorbind pînă însăși ce: un fel
de soclu în tinăra regiunii noastre, de
unde cuprînti usor cu ochiul liber.
Toate extremele printre care s-a zbuic-
mă neastîmpărată minte omenească:
— Blocuri supra-moderne, vis-a-vis de
celebrul „mozaic” pe care se pîmbau
boieri de vîltă mai veche decît poezia
noastră... Risnile paleolitice, amfore
de pe vremea lui Homer și o linăză
moscheie, o copilă din sec. al XVI-lea,
în pasnică vecinătate cu o expoziție de
mozaic „ultime răzări”. Tineri cu
buzunărele „străloficate” admirînd
pietre de mormint ce acopereau men-
juri de acum 3000 de ani, în timp ce
din pantaloni lor răcoșete „habanera”.
Un timp care gonește, și unul care
s-a oprit în cea mai perfectă armonie,
s-ar putea spune chiar, într-un fel de
colaborare! Și-n mijlocul tuturor a-
cesor minunății, poezia cu capul ușor
încălat și nasul lung de inginer, care,
cu un profil îndreptat spre Mohamed și
cu celălalt spre o tinăză italiancă
care se informază poate, dacă nu-i
cunoscut cumva străbunicii... Pre-
cum vezi, bardul nostru e cel mai
frecventat bărbat de pe litoral. Zîlne
sute de femei mari și mici, blonde și
brune, tineri și foarte tinere se așază
la picioralele lui lînd o expresie cîl
mai „istorică” cu puțînă, în timp ce
sofii, iralii, și adorarorii lor se agită
cu aparatul fotografic unde va în-
adcurile pîlîți, topînd pe vine, trans-
pirăți, îngrijorați să nu piardă nimic
din zîmbetul iubitei și pe cîl poate
nici din cupola statului popular...
La ascultă discuție! (El: te rog scoa-
te-ți pălăria! Ea: nu pot, e vînt. El: în
umbrești pe Ovidiu. Ea: Vrei să les
cîntărești?). Nu am obosit de loc,
poate că dumnea... Soția, bălăutul?
De ce să mă aștepte?... Aț ce teran,
nici să nu te gîndesci! Dacă vrei
putem vedea portul și mînie după ce
te întorci de la Mamaia... Vreau numai

His master's voice
Îți pun în mîni o armă înunată.
Priveste numai țeava ei rotundă!
C-un singur deget dacă-apeși odată
Un lan de oameni seceri pe secundă.
O să omori cînd eu voi da poruncă
Ati sclavi ca tine, nu dușmanii tăi.
Și crima o să-ți fie tot o muncă;
Alegere n-ai între buni și răi.
Cu arma-n mîna tot răzii un sclav
Și victimele li le-arăt tot eu.
Îți las onoarea de a fi un brav
Și de-a muri pe front în locul meu.
Nu te-ntraba nicidec de ce omori,
Nici cine este cel din fața ta,
Chiar dacă-ți este frate unori
Și clipa ceea n-ai s-o poți uita.
Omoară! Eu te-am pregătit să fii
Eroul meu, un călău de rînd.
Omoară fără să te-ntrabi, să știi.
De-aceia te-am ținut mereu flămînd.
Eu te-am crescut în lanfuri ca pe-un cîine,
Și tu-mă, să urli și să rupi cu gura,
Și f-ai-am făcut virtute mare, ura,
Și de-a murii pe front în locul meu.
Sint însetat de glorie și jaf,
De-mpărțite pe pămînt străin.
În urma ta rămîne totul praful
Ai dreptul de-a fi hoț și asasin.
Eu îți dau arme, — mîndru fii de ele.
Le minuieste fără-a te gîndi
Cînd vezi un mort cu dinți rinjînd la stele
Că o să fii ca el și tu-ntr-o zi.
Dau bani și te dreză ca să omori,
Sau, dacă nu, să știi că ești ucis.
Îți uită tot ce-a fost în tine vis
Și ce-ai iubit în viața unori.
Nu-ți trebuie nici ură și nici milă,
Onoarea de a mă serpi pe mine-i tot!
De tine însuți cînd îți este silă
Înfundă-ți fața-n masca ta cu bot.
Am fabricat și gaze și microbi,
Războaiele-s rentabile oricum.
Te-mbogățești în ele și din fun,
Dar mai ales din singele de rob.
Oprește-ți gîndu-n tine ca pe-un ceas,
Eu singur judec pentru-ntr-oareă gloată.
Îți bat cădența fiecărui pas
Iar unde mergi nu întreba vreodată.
Prin jertfa ta popoare voi supune
Și-oi încurta noi pește la coroană
Și innuri noi din trîmbițe sau sîn
Și chipul meu va dedeni iconă.
Victoria purifică și spală,
Cruzimi și siluiri și nedreptate:
Sub arcuiri, o intrare triumfală
Le-acoperă cu glorie pe toate.
Ia, sclavul meu, această armă-n mîni
Ea-ți dă și drept, și cîinste și onoare,
Orgoliu și iluzii și mincare...
Ea-i peste morți și peste vite, stăpînă!

Noaptea pe falezele Eforiei strălucesc luminile neonului

BERTOLT BRECHT

ASCENSIUNEA lui Arturo Ui POATE FI OPRITĂ

-FRAGMENTE-

Mammoth-hotel. Suita lui Ui. Doi oameni de pază aduc în fața lui Ui un așchiu zdrențaros. În fund, Givola. PRIMUL OM DE PAZĂ: E un actor, patroane. Nu-i înarmat.

Dintre operele dramatice mai puțin cunoscute ale lui B. Brecht, "Ascensiunea lui Arturo Ui" poate fi oprită...

mobilitatea acestor patru ore, înainte de incendiu, în fața restaurantului lui Dogsborough, în strada 87? Iar acuzatul Fish a fost ținut în nesimțire din acest restaurant?

ACTORUL: Vă înțeleg. Vă gândiți că stăutul cel mare, lăluț, Hamlet, Romeo, piesele lui Shakespeare...

ACTORUL: Atunci, e totu-n ordine, domnule Ui. GIVOLA: N-ar fi, patroane, rău, ca moștenirea lui Dogsborough, s-o lăși scumpului Giri.

ACTORUL: Vă este cunoscut, domnule Hook, că domnul Giri locuia în casa de șepșuri, fostă Sheet, și că are deci acces la terenul casei de șepșuri?

GIVOLA: Doar n-ai să poți să apari cu mersul ăsta în fața președintelui? E neliresc!

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Vă este cunoscut, domnule Hook, că domnul Giri locuia în casa de șepșuri, fostă Sheet, și că are deci acces la terenul casei de șepșuri?

ACTORUL: Se poate și așa. Dar e comun, Dumneavoastră, domnule Ui, nu doriți să arătați ca un bărbier oarecare. Incurcați brațele astfel. Îți pune brațele așa fel, umul peste umeri, înțeleg?

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Se poate și așa. Dar e comun, Dumneavoastră, domnule Ui, nu doriți să arătați ca un bărbier oarecare. Incurcați brațele astfel. Îți pune brațele așa fel, umul peste umeri, înțeleg?

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

ACTORUL: Știți că în fața scaunelor martorilor se află Emanuelle Giri; acesta arată spre acuzatul Fish, care șade cuprins de o totală apatie).

Un vastitate peisajului montan, sub inserarea care ridică din unia lacului aburi lăptoși, strigății acesta nemăiașit prin parca locului, a răsunat mai mult decât straniu. Muzicii și pălăriele lor care și săltaseră poalele verzi par să se ude de ape, s-au trezit răspunzând cu vociile cavernoase ale ecourilor.

— Viră la tribord!... Viră la tribord!... Viră la... U volta îndrăznește pe locul din ce în ce mai opac al lacului, și galupa sveltă ca o gigantă pasăre de metal pogoasă din cine stie ce lume aquatică aici, în adâncul văilor invadate de ape, s-a apropiat de țăr. Orice acostare la cheiul „portului” din capătul nordic al lacului de acumulare e senzatională. Totul este ca timonierul să nimerescă... portul. Căci acesta, ca o înjghebare nomadă de pontoane și schelări, se mută din loc în loc, retrăgându-se tot mai mult spre granita de nord a lacului, pe măsură ce apele cresc și se întind spre limitele stabilite de topometri.

E un exod ciudat, mai întâi e înghițită de ape șoseaua ce duce spre „port” apoi, când nivelul crește pînă poate sălta pe umerii lui înjghebare, pontoanele slint trece spre locul unde din nou albul drumului se vede înșind din lac, și acostare săvârșită la malul țăr. Unorii pasagerii așteaptă venirea... portului sau dacă acesta intrize, și apele de pe margini n-au apucat încă să se salte din sus de genunchi, pornește de-a dreptul prin ele, piciorarele desculete lăsind pentru ultima dată urme în băștănișelor caselor ce s-au aflat pînă nu de mult pe fundul lacului. Autobuzele care fac curse între satele de pe valea Bistriței aurii sau de pe valea Crișului și Bieca sau Piatra Neamț, se opresc pe ultimul petec de pământ dinaintea apelor și își descearcă pasagerii care mai departe vor călători cu „vaporul”. Mica galupa, ca și celelalte bacuri care fac de elvea ori pe zi cursa Bieca-Hangu, e de fiecare dată luată cu asalt de către numeroși țărani munteni, cei mai mulți locuitori ai fostelor sate mutate de pe fundul lacului, excursioniștii, la unghișor de la mal, de către stăpînii, care, de altfel ca și oamenii, nu și-au închipuit niciodată că vor călători astfel pe sub poalele celui mai frumos munte al Moldovei: Ceahlăul.

Și astfel transformată într-o ciorchină de vreză cărăia atrăgă oameni, animale, motocicletă, materiale de construcție, etc., galupa scoate elvea sunete de elaxon pară cerind să i se elibereze drumul și se îndepărtează de ponton. O nouă voltă, de asta dată spre habord și muzicii din non răsună de strigătul căpitanului: — „Cu toată viteza înainte!”

Cine n-a făcut acest drum în lunză lacului născut de cuvîntul Bieca, oricâte mări și oceane ar fi străbătut, oricâte ape l-ar fi purtat pe unda lor, nu poate înțelege poezia. E ceva ce reclamă cea mai vibrantă paună de poet, cea mai strălucitoare frunte, gîndul cel mai pur și cutența cea mai înaltă. De o parte și de alta muntii, peste piscările cărora se vede scaldat încă în ultima lumină a asfințitului care nu mai poate atinge decât vîrful cele mai semețe, Ceahlăul. Pe amfiteatrele deschise în coastele dealurilor și muntilor, ferestrele aprinsu e care întîmpină inserarea casele noi, așezate toate cu fața spre lac, ca și cînd din el ar izvorî cea mai strălucitoare lumină. În jur, îngrîndu-se ori strîngîndu-se, încercîndu-se de pieptul muntilor, e glînda din ce în ce mai întințată și celei mai noi ape de pe cuprinsul lui mîinii. Și străbătînd inserarea lăcătorește asternu tot mai dese perlele de ceață un vas plin de oameni ai căror ochi priyese nesățioși de frumusețea lăcătoreșă a jur, făturiță de ei, pentru ei înșiși, după măsura noii vieți ce s-a așezat pe aceste meleaguri. Totul e nou. Apa lacului pe care în locurile de deasupra fostelor sate mai plutesc încă rămășițele așezărilor strămutate, casele de piatră ori cele de lemn care zăua, în bătaia soarelui, par a fi făcute din sofram, cerul al cărui albastru încrețit de oxon reflectă ultramarinul lacului, și pînă și muzicii ce-nu învîrtă par să și schimbe și ei înfățișarea după ce au apucat să-și privească chipul în imensa oglindă culcată la poalele lor de mîna omului.

Trec strămoșii

La 17 septembrie 1958, deci cu doi în urmă, la barajul de la Bieca, pe drumul care înțe mai străbătea locul peste care avea să se înalte colosul de beton, în vecinătatea Bistriței albastre, s-a încercat circulația. Cîinci zeci de soferi elaxonau cu furie, ușile camioanelor erau trîntite cu năduf, toată lumea striga, cerea să se facă loc, împingea, se imbulzea ca și

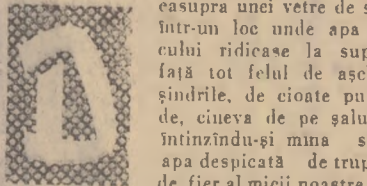
Prietenilor mei

Cînd totul va fi desvîrșit și mare Vă voi invita la mine, la țară, la Crișul meu care, trebind pe sub vegetații înfloritoare are apa dulce, înmiresmată și clară. Cînd totul va fi desvîrșit și mare Vă voi aștepta cu limuzina la gară și vă voi plimba cu o dîteză amefitoare pe șoseaua de-asfalt, către piscul înalt, unde doarme zăpada fecioară. Orologiul cosmic din turba albastră Zăgrăul cu rachete, planete și stele va drăniți a premii întîndere vastă între cireșii și albinele mele. Totul va parea de cristal, armonioasă va fi urcarea pe fiece treaptă în evoluția noastră cu ritmul egal pe-o eternă linie dreaptă. Vom bea un vin pechi și tare de pe cînd eram scriitori utemiști cu trupuri drepte ca un semn de exclamare purtînd, pe șantiere, cizme grele ca de artileriști. Ne vom amîni de fostele lupte de clasă de la toiu vecului douăzeci, de gramatica lor anepoioasă ce nu va fi dată uitării în veci. Poate că voi veți veni pe umeri cu feerice colburi stelare.

din constelația de la Miazăzi și îmi veți povesti despre soare. Sătul meu, oraș, luminat cu neon, covîrșirea de marmură a jurîmprejurului nu vă va uimi de loc. Va suna monoton ceasul cosmic pe cadranul auzului. Prietene Doru, Prietene Alecu, Antipe, Mariane și Luca, Atunci vom fi patriarhi revoluționari, iar nepoată-mea albă, Raluca, ne va servi cu mîere de aur sub străbucii arfari. Toate vor fi altele: oameni, fructele, ora, granițele, steagurile și poezia. — Numai tunul care-a vestit Aurora va fi aceeași lunetă prin care privești veșnicia. Cînd totul va fi mare și desvîrșit, Cînd vîrsta noastră va bate-nspre seară, — vă voi invita la mine la țară. Iar voi, voi să veniți negreșit!

ȘI. ANDRIȘOIU

Către navigatorii secolului XXX

ca asupra unei vetre de sat, într-un loc unde apa lacului ridicase la suprafața tot felul de asfii, șindrie, de cîoate putrede, cîteva de pe galupa, întinzîndu-și mîna spre apa despicată de trupul de fier al micii noastre ambarcațiuni, a pescuit o stielă O stielă fumurie, de serie, astapă cu un dop de coccen smolț și legată de gît cu un cîmpei de sfoasă topiță, cu fibrele respirate, trădînd faptul că zăcuse destul de mult pe fundul lacului. — Care treci mă, la răchie? — a strigat atunci fericitul pescuitor săltîndu-și prada deasupra capului. — Nu vezi, bre, că-i plină numai cu vînt? — Ia răspuns cineva. — Asta vom vedea noi cu ce e plină... — Ma al naibii!... Cum ai scos-o? — Ceva mai ușor decît cum scoti pîstrăvul din Bistrița aurie!... — Hai domne, n-o deschizi odată? — Să dacă înțuntru o fi lăchis vreun duh rău? — întrebă hitru țăranel care găsise stielă. — He, he!... Ca în povestea aia... — ride un altul.

— cîtește cu glas tare gîsitorul stielii în vreme ce două duzini de perechi de ochi se grăbesc să parcurgă mai repede scrizul caligrafic asternut pe foaia cu pîtrățele... — Anzi bre către cine!? — Către navigatori! — Ia da chestia aia aici, tovarășe! — strigă autoritar marinarul de pe pupa cărăul din toată uniforma nu i-a mai rămas decît chipul de un alb desvîrșit. — Adică, de ce să-ți-o dăm matală? — întrebă unul din țărani. — Păi n-ai auzit?... E pentru navigatori! — Da, dar pentru aia din secolul XXX! — zice tranzistorul. — Și adică noi nu sîntem acum navigatori? — se justifică primul țăranel. — Stați frate, că-i chestie serioasă. Auziți?... Către navigatorii secolului XXX... Lacul acesta, numit marele lac de acumulare al Biecaului, a cărui strînsură de ape s-a pornit la 1 iulie 1960, vorbește despre faptele oamenilor și despre mîndra țară a Moldovei. Noi sîntem din satele care au trebuit să facă loc strînsurii celor 1.200.000.000 metri cubi de apă asternută pe firul văilor noastre pe o lungime de 35 de kilometri. Veți ști că apele lacului au ajuns pe locul satului nostru la 14 iulie 1960 și că în momentul cînd am aruncat această stielă ultima vatră fusese acoperită. Veți mai ști că la răgăzirea apelor la baraj, am fost cu toți acolo și că tu glia secată de dincolo de stăvilă s-au prins vreo 2000 de kile de pește. Păcat

Galupa „Chiparosul” sosită recent de la Brăila pe lacul de acumulare, ducînd plutele

metalic, agasant. Șoseaua trîntită în pieptul muntilor de pe stînga lăcătoreșă se vîrta într-o curbă largă coborînd din undeva spre poalele muntelui din țară, iar în fund, pe dreapta, cerul e parca dogorit de un cupor deschiis în care se coace lumina. Acolo e Biecaul. În țăr nu îl vedem dar îl simțim aproape. Aici apa atînge adîncimi de peste 60 de metri, dealurile care înainte păreau semețe acum ne apar mai scunde, mai domoale, mai îndepărtate unul de altul datorită apei care li s-a ridicat pînă aproape de crestele cu moturi de pădure. După ultima viră de habord, în fund apare o lumină, apoi încă una, zecă, jo sută, pînă la decada să izbucnească în fața noastră o purdurie de becuri aprinse în a căror lumină lăcătoreșă se înalță o imensă cataractă albă, de beton: barajul. Deasupra lui șiragurile de faruri cast fao din noapte și pentru ca munca să nu înceteze nici o clipă. E atîta lumină, înclt apropiindu-ne de baraj îl pot recunoaște pe omul cu fața nionul de pe becu care descearcă în trupul colosului ultimii metri din cei 1.600.000 m³ de beton. Cupa lui a trebuit să facă de 530.000 de ori drumul pe rîndurile de deasupra prăpăstiei ce se coră astupată. Și în toiu veți fierul cupei dogorea ca o plită încinsă iar lărna mîna goală se lipa dureros de el. Iar pe lîngă colosul care trebuia înălțat, conținutul unei cupe era înfim ca nectarul adus de o albină, dar din care, ca într-un

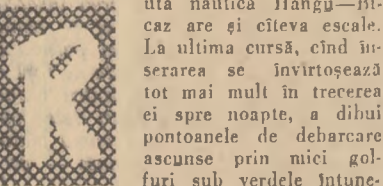
Preludiul LUMINII

Reportaj de IOAN GRIGORESCU

— Fugi, bre, datei! Mai umbli astăzi cu dulăuie? Care-ori mai fi rămas le-ori toca, odată cu apa, turbinele de la Stejaru! — Ba e ceva înțuntru! Nu vezi?... Ia să-l-o frate în aer? — Într-adevăr, cu toată opacitatea stielii, înțuntru se vede ceva ca un sul de lărtie. — Da! deschide-o domne odată! — strigă din nou orșanul, un excursionist cu un scuter pietat cu acțibilduri, cu bi-noclu, aparat de fotografiat și un tranzistor străin atîrnat de gît, peste hanorac. — Să știți că e un testament!... — O fi lăsat baba mostenire două pogoane de apă între puțul cu cîntăruș și gîlca cea mare! — ride, mucalit, un alt țăranel. — Și ca să se știe locul a pus stielă să plutească deasupra! — Aoleu! Dar știu că poți să mori de curiozitate! — zice cu năduf tranzistorul. — Stai, domne, ce te grăbești așa, ca mîreasa la toiu nunții? — îi răspunde cel cu stielă. Și apoi, către ceilalți: — Ei, o desfaceam? — Ce mai întrebă? — Dar fitecrăia numai cîte un gît... Să fim în clar!

— Fugi, bre, datei! Mai umbli astăzi cu dulăuie? Care-ori mai fi rămas le-ori toca, odată cu apa, turbinele de la Stejaru! — Ba e ceva înțuntru! Nu vezi?... Ia să-l-o frate în aer? — Într-adevăr, cu toată opacitatea stielii, înțuntru se vede ceva ca un sul de lărtie. — Da! deschide-o domne odată! — strigă din nou orșanul, un excursionist cu un scuter pietat cu acțibilduri, cu bi-noclu, aparat de fotografiat și un tranzistor străin atîrnat de gît, peste hanorac. — Să știți că e un testament!... — O fi lăsat baba mostenire două pogoane de apă între puțul cu cîntăruș și gîlca cea mare! — ride, mucalit, un alt țăranel. — Și ca să se știe locul a pus stielă să plutească deasupra! — Aoleu! Dar știu că poți să mori de curiozitate! — zice cu năduf tranzistorul. — Stai, domne, ce te grăbești așa, ca mîreasa la toiu nunții? — îi răspunde cel cu stielă. Și apoi, către ceilalți: — Ei, o desfaceam? — Ce mai întrebă? — Dar fitecrăia numai cîte un gît... Să fim în clar!

Și către navigatorii anului 1961

uta nautică Hangu-Bieca are și cîteva escale. La ultima cursă, cînd inserarea se învîrtește tot mai mult în trecerea ei spre noapte, a dibuii pontoanele de debarcare ascuse prin micii golfuri sub verdele întunecat al pădurilor, e o adevărată artă de pilotaj. Crescută mai înainte ca aceste înjghebrări portuare să fi apucată să se tragă mai spre țăr, apa forțea galupa să se oprească la o bucată lăună de uscat. — Prinde parîna! — se aude atunci un alt strigăt marînăresc, aici, în locuri unde singurii termeni nautici cunoscuți, erau pînă mai ieri denumirile celorlalte uelute ale plutașilor de pe Bistria. — Și noi cum coborîm? — întrebă la plural pentru a-l impresiona pe căpitanul „vaporului” singular pasager care se oprește la Potoaci. — Sări, frate ce mai aștepti? — Nu vezi că-i apă? Cum să sar? — Sări așa, ca în noaptea nunții! — Ei, prin locurile acestea vor fi adevărate porturi... Cu debarcadere solide, cu cheiuri la care vor acostă vaporase albe... spune visător un inginer silvicol. — Mata ești de la păduri, te cunosc după frunzele de stejar de la reverul vestonului... Spune-mi, păstrăvul se va putea prăsi în lacul acesta? — întrebă tranzistorul. — De ce nu? Apa va fi ca cleștarul... Rece, mîeră proaspătă, mîeră în primărie... Cred că cel mai bine se va înmulți păstrăvul „curculu”, o adevărată podoabă... Sînteți pescar? — O, eu sînt de toate... — Se vede... Aveți un echipament! Și tranzistorul acesta? — Un fleac... Așa, de amuzament... La o cabană, într-o societate plăcută... Știți primde la Monte Carlo... — Și scuterul asta frumos... Cît va costa? — Aă... Cum să vă spun?... Credeți că aici se va putea face și ski nautic? — Sări nautic?... Căi nautic?... întrebă țăranel care găsise stielă. — Uite așa, niște tâlpoice ceva mai late și mai scurte decît schiurile de zăpădă, cu care aluneci pe deasupra apilor tras de frînghie în urma unei bărci cu motor.

Aspect de la oprirea apei

— A! Am văzut în filme! Era tare frumos. — Aș da și scuterul pe o barcă cu motor... De skiuri mi fac eu rost... Ia Talcoiu... Dar credeți că aici... — Adică, pe lacul nostru? — întrebă cel cu stielă. — Al nostru? — Păi... dedesubt... — Matală din ce sat ești? — Din Bistricioara... — Aia cu casele noi de pe valea Durăului? — Da. S-au făcut case tot una și una... La Durău, cînd în acareturile minăstirii am mutat și spitalul din Hangu... Am tras și lumina electrică pînă sub cușma Ceahlăului. — Și de ce zici „lacul nostru”? — Iac-ășa! Matală de ce vezi să faci ski pe el? — Ei lasă, lasă... intervine inginerul silvicol. Din moment ce unii au făcut barajul de la Bieca și lacul, trebuie să facă cineva și ski nautic. Ce meserie ziceti că aveți? — Întrebă el pe tranzistor. — Eu?... Am trecut prin multe... Dar în general mă descurc... Grozav mi-a făcut vacanța vittoare undeva pe aici, pe malul lacului... — Pentru asta se construiesc hoteluri, casa de odihnă... Vor fi aici și sanatoriul și locuri pentru tabere... Îngăz baraj s-a și început construirea unui mare hotel turistic... Cînd șoseaua din nunții va fi gata vor începe să se însire pe malul lacului adevărate stațiuni de odihnă... — Așa că se va putea... și ski nautic? — Ce vrea în? întrebă destul de tare un muncitor arătînd spre omul cu tranzistorul de gît. — Umil!... Face pe navigator!... îi răspunde cineva. Nu pare din aia pen-

tru care s-a dat afund stielă aia. Nu te uiji la el ce mecanizat e?... — Sau poate e mai aproape de gî? — Naiba știe! Vrea să facă ski nautic. Zice că din moment ce noi am făcut barajul, n-ar fi păcat să rămîna lacul fără skiori? — întrebă-l dacă știe să înoate. — Crezi că vrea și trambulină? — Nu, dar va avea mult de-aface cu apa dacă vine cu „aerele” astea pe aici... — Adică de ce frate — sare un alt muncitor care pînă acum tîdeuse, multumindu-se să asculte stădule celorlalți. Vom face și noi ski nautic, cînd ne-oim mai termina ceva treabă... E vreun păcat în asta? — Înainte ca soarele să se piardă cu totul în genule cuprinse de ultimele vîlțuri tot mai stînte ale apusului, unia lacului se încețosește de trîmbitele miciei noastre galupe. La Izvorul Alb, sau mi precis pe locul unde cîndva s-a aflat satul cu numele acesta, apa e traversată de o plută cu lopiți lungi, grele, făcute din trupurile întregi ale unei perechi de brazi tineri, în capetele cărora s-au fixat două scinduri. Două femei după ale celor gesturi înțelegem că sîntu despre mîmca bărbătească a plutașului tot așa de mult cît sîntu femeile mîmilor despre nunca din mîne, lăpățite cu sîrg și pîncepre eliberându-ne calea. Pe plută lor, o turmă de oi căte au păscut undeva în pînciele de pe malul drept al lacului și acum, odată cu inserarea se întorc pe oclă lor de ape, atit de firească înclt pare că-i face de cînd au apărut pe lume, spre vatra nouă a satului cu ferestre luminate.

— Orizonul e în lăchis de ultimele buriere de muntii dincolo de care — ana se lîngerește brusc întînd în marea călătoreală a Biecaului. Clipa în care se va țăr țăranel și așteptat cu încredere. Sfada de pe galupa e a potoli și chiar aparatul cu tranzistori găsit de ritul amatorului de ski nautic și-și încetă cîntecul miracol se naste uragul fagure. I-am strigat, și i-am făcut semn omului din fanionul lui sub care se uniseră muntii, dar vacarmul șantierului a înghițit și strigătul meu. Ca o Niagara pietrificată trupul de beton creștea din unda lacului răstrîngîndu-se cu lumini cu tot în oglinda neagră, iară sîrșit. E un spectacol mirific prezintu care oricînd drum nu e prea lung. Apa se înalță. Crește și barajul. În cîteva puncte nivelul ultimului front a fost atîns. Sub peretele de beton apa atînge optzeci de metri. Barajul a trecut de sută îndreptîndu-se spre linia de 127 metri care acum cîinci ani nu existau decît în visurile constructorilor și în planurile inginerilor. Acum e o realitate, atit de desvîrșită încît pare vis. În mîntele din stînga barajului gura tunelului care străbate masivul de stîncă pe o distanță de cîinci kilometri pentru a prăbuși apele Bistriței în turbulente hidrocentrale de la Stejaru, a fost complet acoperită. Dincolo de baraj, pe o porțiune de aproape cincizece kilometri, Bistria care întînd în lac la Hangu și-a pierdut numele, își pierde și apele. Plutele care cîndva treceau pe aici în învîrșit stîmii de salbăciicia locurilor, prăvălindu-se la vale cu forța unui uragan dezlătuat, asternută pasnic legate undeva în dreapta portului de unde vin de la țăr camioanele grele ale fabricilor de electrice de la Piatra Neamț și Barbu. Și deasupra tuturor, barajul uriaz ridicat centimetri cu centimetri, din beton, din oțel și din sudorează frunții și a minilor celor ce știu că în primul rînd țăr are nevoie de lumină. De tot mai multă lumină.

TRANSCRIEREA TEXTELOR

Un mod obișnuit se crede că transcrierea textelor e o problemă care are în vedere numai textele vechi. În realitate, transcrierea dă de lucru și celor care sînt chemați să reproducă scrieri chiar de acum cîțiva ani, apărute înainte de a se aplica ultimele norme ortografice.

Deși, cum e firesc, scrierile vechi în haină chirilică nu foarte multe și foarte grele probleme, textele mai noi, apărute o dată cu folosirea alfabetului latin, creează și ele dificultăți serioase editorilor. Hașdeu, Odobescu, Creangă, Eminescu le dau mai mult de lucru decît Dosoftei.

Practica de toate zilele, a altora și a mea, ne învață că la noi nu se poate fixa un sistem unic în acțiunea de transcriere. Normele se deosebesc de la un alfabet la altul, de la o epocă la alta. Cei care își imaginează că un text cu chirilice din secolul al XVIII-lea sau al XIX-lea trebuie transcris potrivit cu regulile aplicate la transcrierea unui text din secolul al XVI-lea sau al XVII-lea se înșală.

Secolul al XVI-lea și al XVII-lea constituie o epocă de amănunțită instabilitate; nu numai că nu sînt pazele normele unei limbi unice, literare, dar nu sînt fixate nici valorile tuturor literelor chirilice. În această perioadă scrisul e cît se poate de capricios, la discreția fiecărui scrib, — autor, grămnic sau copist, — a fiecărui tipograf sau corector. În secolul al XVIII-lea și al XIX-lea se descoperă mai multă disciplină în scrisul cu chirilice, conștientă a evoluției limbii literare, o glândă și în selecționarea faptelor de limbă, și în fixarea normelor grafice. Iată de ce, dintr-o dată se despart două căi în ceea ce privește metoda de transcriere a textelor cu chirilice.

Nu mai înșirătoarea e situația textelor de după înlocuirea alfabetului latin. Timp de mai bine de un veac s-a manifestat, în ciuda tuturor decretelor, unul plin de mai imperturbabil. Într-un scris înțeles pe principii etimologice și cel destinat să redea particularitățile fonetice ale vorbirii obișnuite, fără nici o considerație față de normele limbii literare și față de anumite deprinderi tradiționale, s-au desfășurat un noian de sisteme care-l supun pe editorul de azi la cele mai crunte eforturi. Alară de asta dezvoltarea de scrieri nu numai la scriitorii diferiți, din epoci diferite, dar și în operele aceluiași scriitor. Pentru fiecare scriitor, aproape pentru fiecare operă se pun deosebite probleme deosebite: de aceea nu se poate vorbi de impunerea unei norme de transcriere unica nici pentru textele cu litere latine.

De lingă toate, trebuie să se mai țină seama și de faptul căruia și se adresează ediția. Cînd un text este destinat studiului unui cerc de specialiști, normele de transcriere se fixează pe temeiul unor criterii deosebite de cele care se aplică în cazul unei ediții destinate marelui public. În situația din urmă se pot face unele concesii; în celelalte, domnește o întransigență fără limite, caracteristică oricărei discipline științifice. Nu încapea discuție că, și într-un caz și în celălalt, se impune aplicarea aceluiași metode critice familiare filologilor.

În rîndurile care urmează ne oprim decemdată la edițiile pentru specialiști.

Dacă în ceea ce privește editarea textelor cu litere latine nu încape discuție că ele trebuie transcrise tot cu litere latine, introducîndu-se doar modificările grafice care se impun potrivit cu fiecare situație în parte, cînd e vorba de textele cu litere chirilice avem de ales între două metode: reproducerea cu chirilice sau transcrierea cu litere latine.

Reproducerea cu chirilice este cea mai ușoară și cea mai sigură dintre metode. Ea îl pune pe cititor în fața unei imagini autentice a textului. Acesta reproducere e și mai utilă cînd se realizează prin mijloace fotografice; e ca și cum s-ar pune în mîinile cititorului însuși originalul.

Transcrierea cu litere latine a unui text chirilic e de multe ori o operație foarte dificilă, mai ales cînd e vorba de scrieri mai vechi. Spre deosebire de reproducerea cu chirilice, tipografică sau fotografică, transcrierea cu litere latine reclamă o muncă de interpretare legată de cunoașterea precisă a valorii literelor chirilice, potrivit cu locul și momentul apariției scrierii, cu calitatea scriitorului (formație intelectuală, origine, autor sau copist), o muncă legată de stăpînire istorică a limbii în întreaga ei desfășurare în timp și în spațiu.

Eu eunesc această adevărată lege fonetică și știu că în limba literară de azi se pronunță aceste cuvinte românești cu „ă”. Eu personal respectăm: stătu, hătea ș.a.m.d. De ce le-am transcris totuși cu „a”? Pentru că acest d corespunde todeauna unei anumite litere chirilice (iuz), care literă are valoarea lui d sau l, valoare pe care se poate înșirina să nu fim totdeauna în măsură să o precizăm.

Și cum am putea-o prezenta? Academicianul Iorgu Iordan, de exemplu, scoțese că niciodată nu s-a pronunțat stătu, iar eu sînt de părere că Varlaam o pronunțat stătu. Mă uit

în tipăriurile lui Dosoftei și văd înregistrată aceeași pronunțare. Răsfloiește culgerile de texte moldovenești mai recente și spicuează din ele: birbat (birbat), cuvinti birbitești, ma-lisat (lăsat), inclica (incăleca), pis-cuit (păscute), ficat (făcuti), pistreli, rimureli. Nu confirmă aceste înregistrări bănuiele mele?

În alt loc academicianul Iorgu Iordan îmi repropune transcrierea iaste: „O pronunțare iaste (cu ia) a actualului (i)este pare foarte puțin probabilă pentru epoca lui Varlaam. Pot să-l asigur pe oricine că pe vremea aceea s-a pronunțat iaste, așa cum s-a pronunțat muare, puteare, cură-feaste. Concluzia d-sale: „un exemplu ca acesta constituie o probă decisivă în sensul dragostei exagerate a filologilor pentru cuvîntul pentru cuvîntul scris, adică pentru literă” devine astfel, din acuzatoare, cea mai caldă apărare a sistemului practicat de noi.

N. A. Ursu face apel, împotriva transliterației, la ultima manifestare a lui N. Drăganu, care, după ce ani de zile a folosit transliterația a ajuns să pledeze într-un scurt studiu, pentru transcrierea interpretativă. Pledoaria lui N. Drăganu este însă și ea în favoarea menținerii transliterației: „trebuie să pregătim pe tncetul trecerea de la transliterație la transcrierea fonetică interpretativă, care este cea a viitorului.”

(Sublinierile sînt ale mele; ele sînt menite să pună în adevărată e lumina concepția lui N. Drăganu, care ne recomandă să ne mai instrum: „La ce enormități poate duce încercarea de a transcrie fonetic cînd n-ai pregătirea fonetică, ne arată specimenul din „Codicele de la Coahalm” publicat de d-ra Eufrosina Simionescu, eleva d-lui Bărbulescu.”)

Academicianul Iorgu Iordan face apel la competența filologului I. A. Candrea și-i citează definiția „Psaltirii Scheiene” ca un model demn de urma.

E adevărat că ediția amînită oglindesc o atitudine potrivnică sistemului nostru, dar această atitudine nu corespunde concepției ilustrului filolog. Iată ce-mi scria el după apariția ediției Cazaniei lui Varlaam (1943): „Văd, în sfîrșit, o editare de texte vechi făcută după toate cerințele științifice. E prima lucrare de acest fel, la noi în țară — căci cele publicate pînă acum sînt departe de a-l mulțumi pe cercetătorul serios. Vorbește, în primul rînd, chiar de ediția „Psaltirii Scheiene”, care nu mă mulțumesc de loc pe mine și, probabil, nici pe cercetători. Am o singură scuză: mi s-a impus felul de transcriere a textului de către Comisia istorică, unde dicta, lăia și spînzura răposatul Demostene Russo, care avea vederile și teoriile pe care călăuzea morții să le impună filologilor. Eu așa fi fost de părere — cum tu procedai așa de bine și d-ia să redau textul, cu toate greșelile, inadvertențele și incoerențele copiștilor adică un fel de fotografie tipărită a Psaltirii, și să atrag numai atenția, în studiul ce-o însoțește, asupra acestor abateri. D-ia, mai liber decît mine, ai redat ceea ce se cere unui filolog: să redea fără considerații subiective, fără a amesteca unioz idei personale pre-concepte, textul vechi așa cum ni l-a transmis autorul sau copistul.”

(Trebuie să lămuresc că eroarea mare în învîntul bizantinolog D. Russo se datara voinței de a aplica la editarea textelor românești, fără excepție, metode practicate în alte literaturi, metode cu care însă, nici pentru acestea, nu sînt de acord savanții zilelor noastre.)

Dacă între sistemul filologilor și cel al neofilologilor este o deosebire, faptul se datorează deosebirii de interese față de texte, față de „literă”, cum scrie academicianul Iorgu Iordan.

Filologul recurg la transliterație fiindcă fixează amănunt grafic în interesează; pe neofilologii se vede că nu-i interesează. Am mai arătat — ca exemplu — la ce slujește păstrarea grafiei — se în locul actualului — ste în ediția Eminescu (vorbesce, doresce); grație ei academicianul Perpessiciu a putut fixa data compunerii unor poezii: 1872—1873. Prezența unui anumit semn chirilic pentru u, și o anumită porțiune a Psaltirii Scheiene, deosebit de semnemele pentru același u din alte porțiuni ale textului, marchează o particularitate a scrisului unuia dintre copiștii. Descoperirea acestei particularități are consecințe în analiza filologică a porțiunii respective în raport cu restul textului.

Și fiindcă vorbim de u: cum vom putea ajunge la cunoașterea adevăratei soarte a așa-zisului u final. — despre care unii spun că a căzut încă din secolul al XVI-lea, iar alții că nu mai există și astăzi regional, — da-că nu-l vom reproduce oriunde apare, pentru a-i putea cuprinde întreaga istorie?

Practica filologilor în situația de azi, adică în fața de informare totală, dovedește că e de utilitate trans-

literația. Ce ne învață, în schimb, ne-specialiștii care o conbat și propovăduiesc un sistem cu „interpretare”? Am văzut ce ne recomandă acad Iorgu Iordan. Sînt mai de preț propunerile lui N. A. Ursu? Aleg doar cîteva din studiul amînit, destinat să stabilească norme precise de transcriere a textelor cu chirilice din jurul anului 1800.

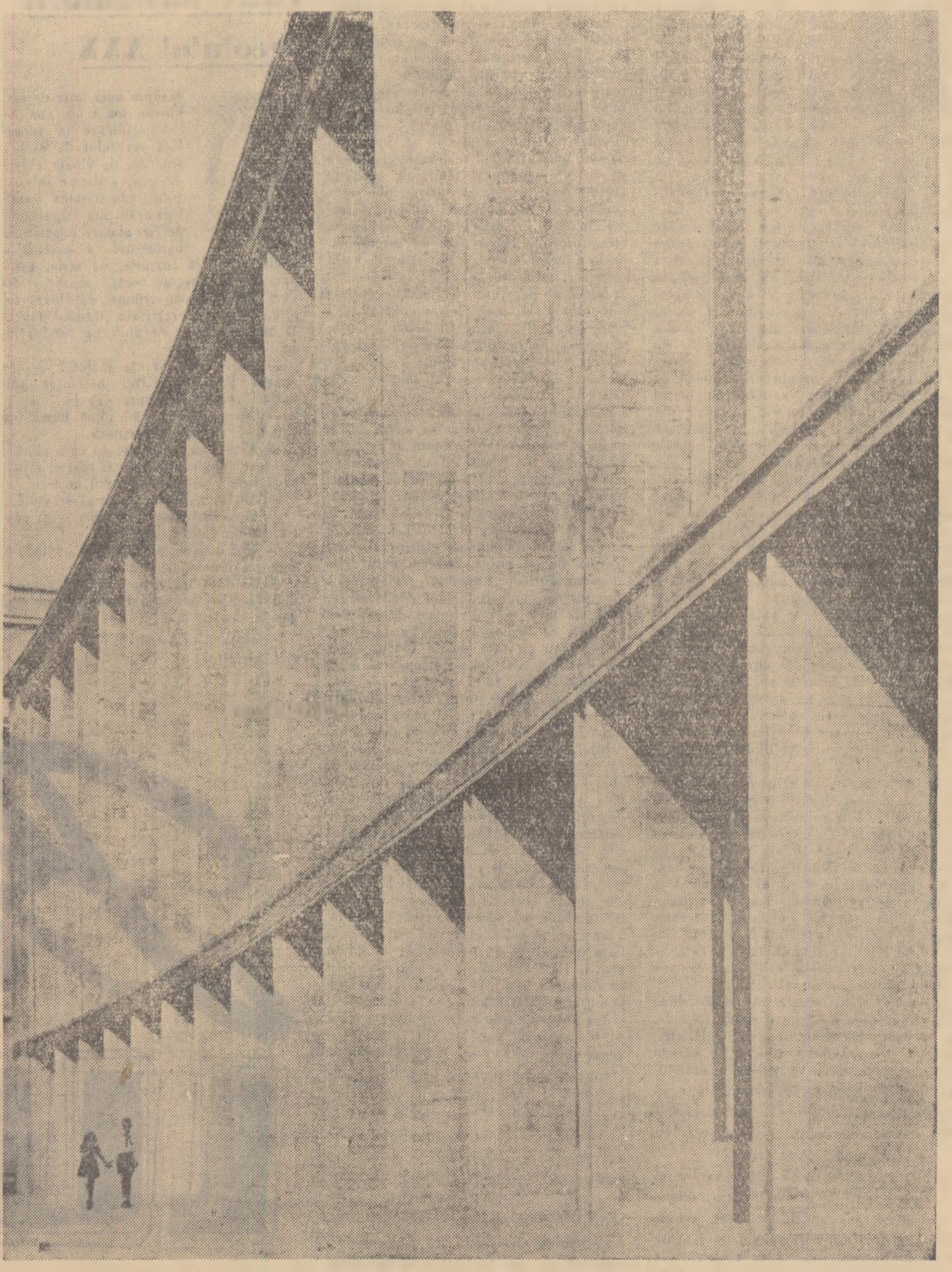
Astfel, după ce arată că semnul iati are valoarea ea, e sau e deschis, propune să neglijăm rostirea e deschis; deci: să scriem Jege, merge, vede, chiar dacă textul respectiv provine din Transilvania, unde e din prima silabă a cuvintelor citate se pronunță în unele graiuri ale dialectului daco-romin. După cum se știe, în scrisul obișnuit se „rotează” fonemele în sîmbetele vorbirii individuale”. În expunerea d-sale figurează însă observația lui I. Budai-Deleanu că iati are și valoarea de e deschis, sub accent, care e deschis (e) alternează cu e: merg — mergem. Se poate trece peste o alt de prețioasă mărturie a valorii lui iati în scrierile vremii și să-l tratăm ca pe un fapt de „vorbire individuală”?

N. A. Ursu ne învață că pe lanache Vălcărescu nu-l cînta lanache cum își spunea el și cum îi spuneau toți, ci lanache sau Enache, fiindcă scrierea iaste corespunde pronunțării (i)este Rămîne de văzut în ce măsură scrierea iaste corespunde rostirii este, dar nu trebuie să ținem seama că numele corespunde grecescului Iani, cu sufix diminutiv lanachi, și că, pînă sa devină lanache, a fost pronunțat lanache?

În proba de transcriere a unui pasaj din Petru Maior, litera ter e redată cînd prin d, cînd prin i. (Maior era împotriva „străinului” i și folosea semnul lui d și pentru i). Ce-l îndreptățește pe N. A. Ursu ca, în loc de cuvîntare și romîna cu i, să scrie pană? Grația prezentă în unele publicații moldovenești? Lexiconul budan, în fruntea căruia se afla textul lui Maior transcris de d-sa, ne atestă pronunțarea și scrierea pîna.

Tot aici dozoa e redată pîna dozoa, deși rostirea dozoa e reală, iar scoala e transcris scoala, deși scrierea scoala trebuie păstrată ca oglindind un anumit moment din istoria limbii literare.

Iată la ce ne poate duce „interpretarea”; și asta în legătură cu texte din secolul al XIX-lea. Ce ne-ar da N. A. Ursu cînd ar li vorba de texte din secolul al XVI-lea sau al XVII-lea, de felul celor editate de Hașdeu!

J. BYCK

„Măreție”

Foto HÖFER EDMUND

OPINII

„In rîndul oamenilor!”

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

Integrarea lui Mitru Moș în lupta partidului se realizează în chip firesc în contextul împrejurărilor care au marcat cucerirea puterii politice în anul de după Eliberare.

va preotul care-l mustră cu perflăie, pentru atitudinea lui politică: „Da nici de ioame nu-i bine să rabzi... domnule părinte!”

În toată lupta pentru reforma agrară, la mitingul cu moșogani, ca și în cadrul comisiei de împărțire a pămîntului, Mitru releva o conștiință de clasă matură. Contopirea desăvîșită cu interesele țărănimii muncitoare, lupta pentru cauză a acestora, sînt desmăce de romancier în momente dramatice decisive. Atunci cînd la mitingul amînit, Spînițiu, secretarul baronului, își începe discursul cu aplomb demagogic, adresîndu-se „fraților țărani”, Mitru îl interzice spon-taneu cu o reacție promptă pentru a clarifica situația: „Frațe ești cu domni, nu cu noi!”

Aici, în fața grupului de moși, eroul nostru trece examenul hotărîtor pentru cristalizarea conștiinței sale politice. Cînd trebuie să se decidă împărțirea moșiei baronului, nu numai în beneficiul celor din Lunca, ci și pentru moșoganii vecini — într-un moment cînd soarta înțelegi acțiuni politice depindea

de atîndinea acestora — Mitru este chemat într-o dată să ia o atitudine clară: pentru sau împotriva împărțirii pămîntului cu moșii? Se înfruntă vertiginos, lăuntric vechile impulsuri contradictorii; patima înaușării și tendința către o demnitate superioară bazată pe dreptate socială: „În mîntea lui Mitru se încăleacă cu o luptă de nelămpăit între societate: cum cu cit se micșora lotul lui dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Dialogul care se desfășoară în surdina lui momentul interperței „lui George (cum cu cit se micșora lotul lui, dacă primeau și moșoganii pămînt, ce înșenma asta pentru el, pentru casa lui care trebuia să se ridice pînă la toamnă...” E o scenă de o crîncenă încordare pe care o gîhțește George Teodoru surprinzîndu-l cu o privire „ce-nușie, tăioasă, scomonitoare”, cumplită pentru Mitru pe care-l încheiea totodată: „Vorbește tu! Vorbește, n-aiuzi? Tot lui îi revine acum rolul de a linpezi lucrurile, de a-i potoli pe Luncații care-sîi dăd amenințat pămîntul. Unitatea de interese dintre ei și moșogani este explicată cu altă mîi convingător, cu cit Mitru folosește date din propria biografie socială. Doctele personalului se verifică astfel în conflictul general al romanului: „...Sînt frați. Și de ei și-a bătut joc baronul, de mine Cloambeș I Noi ni-s de vină cîi nu ne-am gîndit la ei. Acum, în prelu asta îl trecem pe listă...”

Mitru. Noile certitudini în dreptatea socială care se sădîrșește sub ochii lui, în respectul și stima multă care înnoiează noile relații dintre oameni, descoperă impulsurile generoase, latente ale lui Mitru. El devine un activist de frunte al satului și președintele comisiei de improprietărie.

Modalitatea de a face sensibilă evoluția lui Mitru Moș pe linia integrării sale în lupta partidului este variată și recomandă un creator de personaje de un mare talent. Este remarcabil în primul rînd plasticitatea cu care sînt descrise stările sufletesti. Sînt scene semnificative pentru amploarea problemelor de conștiință ale eroului și implicit pentru sezișarea unor elemente specifice personalității lui Mitru.

Modalitatea de a face sensibilă evoluția lui Mitru Moș pe linia integrării sale în lupta partidului este variată și recomandă un creator de personaje de un mare talent. Este remarcabil în primul rînd plasticitatea cu care sînt descrise stările sufletesti. Sînt scene semnificative pentru amploarea problemelor de conștiință ale eroului și implicit pentru sezișarea unor elemente specifice personalității lui Mitru.

Modalitatea de a face sensibilă evoluția lui Mitru Moș pe linia integrării sale în lupta partidului este variată și recomandă un creator de personaje de un mare talent. Este remarcabil în primul rînd plasticitatea cu care sînt descrise stările sufletesti. Sînt scene semnificative pentru amploarea problemelor de conștiință ale eroului și implicit pentru sezișarea unor elemente specifice personalității lui Mitru.

Modalitatea de a face sensibilă evoluția lui Mitru Moș pe linia integrării sale în lupta partidului este variată și recomandă un creator de personaje de un mare talent. Este remarcabil în primul rînd plasticitatea cu care sînt descrise stările sufletesti. Sînt scene semnificative pentru amploarea problemelor de conștiință ale eroului și implicit pentru sezișarea unor elemente specifice personalității lui Mitru.

Modalitatea de a face sensibilă evoluția lui Mitru Moș pe linia integrării sale în lupta partidului este variată și recomandă un creator de personaje de

SCHIMBURI CULTURALE

Al II-lea Festival internațional al teatrelor de păpuși și marionete

SA INFAȚIȘAM ARTISTIC ADEVARUL VIEȚII

De vorbă cu profesorul Dimitriev, membru în jurul celui de al II-lea Festival internațional al teatrelor de păpuși și marionete și cu Mihail Korolev, regizor principal al Teatrului de stat de păpuși din Leningrad.

În marele hol de la „Ambasador” în zilele acestea o animație bizantină: hotelul găzduiește artiștii lumii întregi, participanții la festivalul internațional al teatrelor de păpuși și marionete. Aici am stat de vorbă cu profesorul Dimitriev, membru în jurul acestei competiții și cu Mihail Korolev, regizor principal al Teatrului de păpuși din Leningrad. Căutând despre eficiența organizării unor astfel de manifestări artistice, profesorul Dimitriev ne-a spus: — Nici o artă nu se poate dezvolta decât prin schimb de experiență, iar acest lucru va da fără îndoială tuturor participanților posibilitatea de a se învăța reciproc, fapt care va duce la dezvoltarea mai departe a artei păpușilor. Acesta este cel mai mare merit al Festivalului și pentru aceasta cerem mulțumiri organizatorilor lui.

cut, Mulți regizori au arătat o fan- tezie științifică, îndemnare în a reda adevărul vieții cu ajutorul păpușilor minuite de ei. Vreau să subliniez cu acest prilej faptul că, în pofida caracterului convențional al teatrului de păpuși, această artă se străduiește să reflecte mereu mai mult viața, să învele pe oamenii să lupte împotriva tuturor tendințelor negative. A deosebi binele de rău este deosebit de important în educația copilului și noi vrem să creștem tineretul nostru în spiritul

tru adult. În afară de acestea există formațiuni specializate în domeniul estradei. Teatrele noastre de păpuși joacă în douăzeci și două de limbi și se află răspândite pe întinsul tuturor republicilor unionale. După cum vedeți, se poate spune că în Uniunea Sovietică arta păpușilor cunoaște într-adevăr o mare dezvoltare. Despre teatrul din Leningrad, participant la Festival, vă poate vorbi tov. Korolev — regizor principal al teatrului.

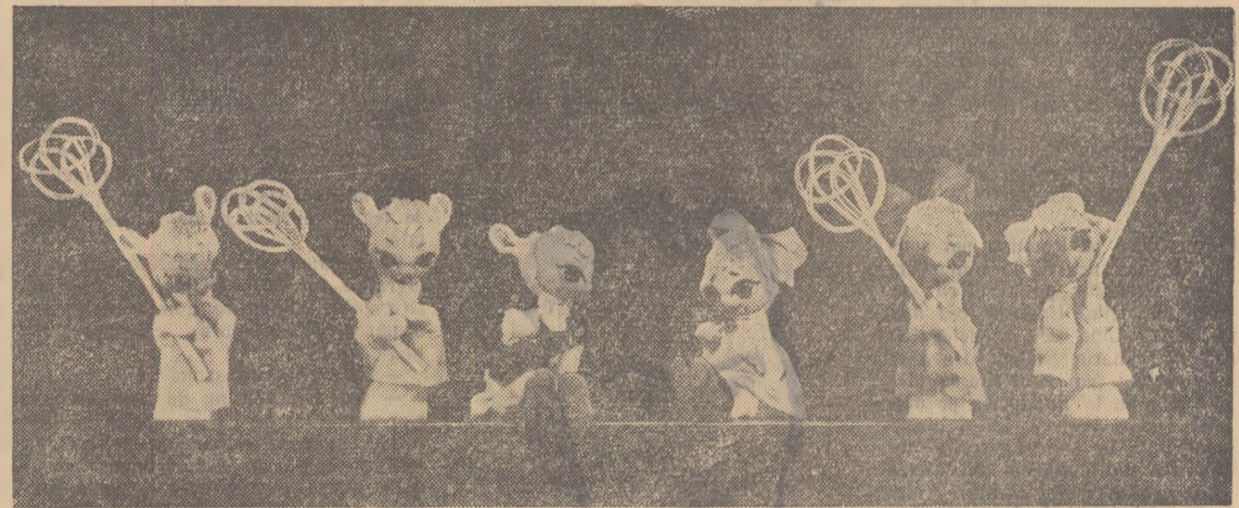
— Teatrul din Leningrad are o vechime de treizeci de ani și deci un colectiv bine încheiat, — dar despre istoricul teatrului nostru am mai vorbit pentru presă — ne-a spus tov. Korolev. Aș vrea să vorbesc câtoroilor „GAZETEI LITERARE” despre spectacolul cu care am venit la București și despre tendințele pe care le-am urmărit în acest spectacol, care are în bază o piesă de Ceapek din lumea insectelor. Căci eu și traducătoarea Zaiteva am făcut după textul lui Ceapek o variantă specială pentru teatrul contemporan de păpuși. A rezultat, mi se pare, un spectacol care răspunde uneia dintre cele mai importante probleme ale epocii noastre — lupta împotriva celor ce vor un nou război. Faptul că piesa fratelui Ceapek a avut ca temă demascarea occidentalului capitalist este evident și în spectacolul nostru care nu vizează o țară anumită, ci imperialismul în general. Noi am vrut să arătăm că teatrul de păpuși poate prezenta teme de importanță majoră socială și politică. De aceea, noi am căutat și forma cea mai nimerită care să răspundă în același timp cerințelor contemporaneității. Aceasta s-a exprimat și în plastica păpușilor, și în muzică și în regie. În primul act am folosit păpuși cu manipularea jawa. Ceea ce am adus nou este faptul că de data aceasta păpușile se văd nu doar prin la mijloc, ci în întregime, astfel că ele par marionete fără sfori. Cel mai mult ne frământa realizarea actului II, în care încercăm prin toate mijloacele să demascăm războiul și non-sensul lui.

— În centrul acestui spectacol de păpuși stă un actor — om viu — care întruchiează umanitatea progresistă. Ca rezultat, spectacolul nu e comic, ci mai curând o satiră plină de minie împotriva celor mai mari răcite ale lumii capitaliste. Cum e și firesc, as-

teptăm cu nerăbdare aprecierea spectatorilor din București.

— Ce spectacole aveți în pregătire pentru Leningrad? — Vrem ca până în ianuarie să prezentăm pentru adulți dramatizarea cărții lui Ilf și Petrov „Vișelul de aur”, o continuare a spectacolului cu „12 scaune”, prezentat în 1958 la Festivalul din București. Pentru cel mic lucrăm basme populare rusești și o povestire de Tolstoi pe care o vom prezenta cu prilejul comemorării a 50 de ani de la moartea marelui scriitor. Urmărim de asemenea să popularizăm în rândul școlărilor mitologia greacă și vom pune în scenă legenda argonauților plecați în căutarea lui de aur.

— În încheiere tov. profesor Dimitriev și tov. Mihail Korolev au ținut să-și exprime satisfacția pentru spectacolele vizionate până acum și care au conferit Festivalului un înalt nivel artistic. Ei au ținut să mulțumească pe această cale organizatorilor Festivalului pentru invitația de a veni în România și pentru modul în care se desfășoară această valoroasă competiție internațională.

Scenă din „Cuculeții” (Teatrul de stat de păpuși din Cluj)

„Am fost primiți cu multă căldură”

Cel de al doilea Festival al teatrelor de păpuși și marionete care se desfășoară în aceste zile la București a reunit participanți din cele mai îndepărtate țări. Argentina este reprezentată prin teatrul „La Pareja”. Ne-am adresa fratelui Eduardo și Hector de Mauro, rugându-i să ne vorbească despre dezvoltarea artei păpușilor din țara lor.

— Am venit la București străbătând mii de kilometri, pentru a participa la această manifestare a înfrățirii între popoare. Festivalul internațional al teatrelor de păpuși și marionete „La Pareja” este un teatru care are o activitate de douăzeci de ani. Jumătatea acestei perioade am petrecut-o ca diletanți, iar restul de zece ani ca profesioniști. Teatrul nostru este astăzi unul din numeroasele teatre de păpuși din Argentina.

— Teatrele d-voastră au o activitate permanentă? — În țara noastră teatre permanente nu există. Bugetul statului acordă o sumă foarte mică pentru subzistență și asta nu în mod continuu, ci sub formă de premii. Reprezentanțele sunt date cu sprijinul și pentru asociațiile culturale. La un moment dat arta păpușoarească din Argentina pare a fi născută încurajată. Printr-o dispoziție a Ministerului Culturii de la noi, urma ca în toate școlile de „pate grande” să se confecționeze păpuși, care apoi să ne fie atribuite. Speranțele noastre nu s-au împlinit și păpușile le cumpărăm cu sume destul de mari de la negustori.

— Din ce se compun spectacolele d-voastră? — Echipa noastră are trei feluri de spectacole. Primul gen de spectacole se adresează copiilor. Repertoriul se compune din 10 piese — care consti-

tuie material pentru trei spectacole (carn trei piese pentru fiecare spectacol). Textele sunt compuse de noi sau luate de la alte echipe de păpușari. Lucrările se prezintă publicului și dacă rezistă exigenței sale, atunci se includ în repertoriu. Deci, selecția se face prin spectacol.

— Al doilea gen de spectacole se adresează publicului de toate vîrstele. Reprezentanțele se dau în aer liber, în piețe. Repertoriul îl constituie farsele populare, adaptări după farse medievale franceze și comedii populare din alte țări ale Americii latine. Spectacolele sunt făcute după modelul celor

— Spectacolele Festivalului prezintă pentru noi un interes deosebit. Putem cunoaște astfel diversele forme de manifestare a artei păpușorești. Varietatea programelor, înalta măiestrie a u-nora dintre participanți ne sînt de un real folos constituind o școală la care sîntem bucuroși că putem participa.

Nu putem încheia această convorbire fără a mărturisii bucuria pe care o avem că am venit în țara d-voastră. Ne-a interesat deosebit de mult d-voastră, care este foarte frumoasă. Fiecare pas avem noi surprize plăcute, ochii ne sînt încantați de noile construcții cu care este împodobit Bucureștiul. Muzeele și celelalte instituții de cultură dovedesc grija deosebită pe care statul român o poartă dezvoltării populare. Sîntem impresionat de asemenea de căldura cu care am fost primiți și credem că asemenea manifestări internaționale contribuie la cunoașterea dintre popoare, la o unire mai strînsă în lupta pentru pace.

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

— Reprezentanțele teatrului „La Pareja” se dau numai în orașe? — „La Pareja” întreprinde turnee în toată Argentina, în Uruguay și în Chile. În general, dăm cârm păpușilor de spectacole pe an. Spectacolul începe cu o conferință explicativă pentru artiștii-păpușari sau cu lecții de regie pentru păpușarii mai avansați. Lecțiile de regie au o mare importanță educativă în formarea noilor cadre de păpușari. Într-un an au loc zece asemenea cursuri. Ele servesc la formarea de școli regionale pentru pă-

Scenă din „Raiul de aur” (Teatrul de stat de păpuși din Leningrad)

— Tov. Dimitriev ca și tov. Korolev insistă că acest al II-lea Festival este o remarcă pozitivă și importantă creștere a nivelului teatrelor de păpuși. Acesta ar putea fi considerat ca rezultat al primului Festival la care amiazi de vază s-au străduit să arate ce au realizat mai bun în munca îmbogățind astfel experiența tuturor celor ce au avut posibilitatea să asiste la spectacole. În legătură cu aceasta, prof. Dimitriev observă: — Am avut posibilitatea de a sosi în România și vedem o serie înfrângătoare de spectacole. Fără îndoială a păpușorească, în general, a cres-

umanismului socialist. Cel mai mare merit al acestui Festival mi se pare faptul că toate teatrele participante tind să înfățișeze cit mai plastic, ci mai pregnant și mai emoționant adevărul vieții.

— La noi există peste 100 de teatre de păpuși profesioniști și multe teatre de amatori, care activează în școli, fabrici, uzine, instituții. Majoritatea acestor teatre sînt pentru copii, dar există tendința tot mai mărită de a se monta spectacole pen-

— Tov. Dimitriev ca și tov. Korolev insistă că acest al II-lea Festival este o remarcă pozitivă și importantă creștere a nivelului teatrelor de păpuși. Acesta ar putea fi considerat ca rezultat al primului Festival la care amiazi de vază s-au străduit să arate ce au realizat mai bun în munca îmbogățind astfel experiența tuturor celor ce au avut posibilitatea să asiste la spectacole. În legătură cu aceasta, prof. Dimitriev observă: — Am avut posibilitatea de a sosi în România și vedem o serie înfrângătoare de spectacole. Fără îndoială a păpușorească, în general, a cres-

— Tov. Dimitriev ca și tov. Korolev insistă că acest al II-lea Festival este o remarcă pozitivă și importantă creștere a nivelului teatrelor de păpuși. Acesta ar putea fi considerat ca rezultat al primului Festival la care amiazi de vază s-au străduit să arate ce au realizat mai bun în munca îmbogățind astfel experiența tuturor celor ce au avut posibilitatea să asiste la spectacole. În legătură cu aceasta, prof. Dimitriev observă: — Am avut posibilitatea de a sosi în România și vedem o serie înfrângătoare de spectacole. Fără îndoială a păpușorească, în general, a cres-

— Tov. Dimitriev ca și tov. Korolev insistă că acest al II-lea Festival este o remarcă pozitivă și importantă creștere a nivelului teatrelor de păpuși. Acesta ar putea fi considerat ca rezultat al primului Festival la care amiazi de vază s-au străduit să arate ce au realizat mai bun în munca îmbogățind astfel experiența tuturor celor ce au avut posibilitatea să asiste la spectacole. În legătură cu aceasta, prof. Dimitriev observă: — Am avut posibilitatea de a sosi în România și vedem o serie înfrângătoare de spectacole. Fără îndoială a păpușorească, în general, a cres-

Scenă din „Suces nebun” (Teatrul de păpuși din Budapesta)

NOTE DE SPECTATOR

Teatrul de păpuși „Jean-Loup Temporal” (Paris)

Un teatru de păpuși care să dubleze sau să copieze teatrul cu actori ar fi deșigur un non-sens. Capacitatea multului de a-și transmite mișcarea, vocea, gândirea, sentimentele, reprezentanților săi de lemn sau ciliți este neapărat asociată capacității noastre nelimitate de a imagina. Scena are legi severe și, practic, bariere nenumărate în calea fanteziei. Scena pentru păpuși, deși, fizic, mai mică, poate cuprinde în universul ei cele mai îndrăznețe mesaje ale fanteziei umane. Pe scena păpușilor se poate călători cinci săptămîni în balon sau cîțiva ani-lumină în cosmos, se poate transforma Sun U-Kun în muscă și Vircolacul în taur, se pot organiza coride și numere de circ nemaipomenite, pot apărea (și dispărea) animale cu gral omenesc etc. Ceea ce scena „mare” nu poate oferi imaginației noastre, Astăzi scena „mică” o poate realiza, realizând păpușa, care nu e actor, ci e însuși personajul prezentat.

Am invocat aceste caracteristici deoarece ni s-a părut că mica trupă a teatrului „Jean-Loup Temporal” a înțeles imperativul fanteziei și i-a acordat înfățișare (iar cînd a exagerat, a exagerat tot pe linia aceasta).

Ce înțelegem prin fantezie în acest caz? Fantezie în dramaturgie, fantezie în mișcarea scenică (mișcarea aici, în teatrul de păpuși e factorul suprem), fantezie în realizarea figurilor și a decorurilor, fantezie în muzica de scenă. Un biet vagabond contemplant un așii pe care scrie „Spania”, bea dintr-o sticlă și, amehi, adoarme. Astăzi scena „mică”; ceea ce actorul om nu poate realiza, realizând păpușa, care nu e actor, ci e însuși personajul prezentat.

Am invocat aceste caracteristici deoarece ni s-a părut că mica trupă a teatrului „Jean-Loup Temporal” a înțeles imperativul fanteziei și i-a acordat înfățișare (iar cînd a exagerat, a exagerat tot pe linia aceasta).

Ce înțelegem prin fantezie în acest caz? Fantezie în dramaturgie, fantezie în mișcarea scenică (mișcarea aici, în teatrul de păpuși e factorul suprem), fantezie în realizarea figurilor și a decorurilor, fantezie în muzica de scenă. Un biet vagabond contemplant un așii pe care scrie „Spania”, bea dintr-o sticlă și, amehi, adoarme. Astăzi scena „mică”; ceea ce actorul om nu poate realiza, realizând păpușa, care nu e actor, ci e însuși personajul prezentat.

Am invocat aceste caracteristici deoarece ni s-a părut că mica trupă a teatrului „Jean-Loup Temporal” a înțeles imperativul fanteziei și i-a acordat înfățișare (iar cînd a exagerat, a exagerat tot pe linia aceasta).

Ce înțelegem prin fantezie în acest caz? Fantezie în dramaturgie, fantezie în mișcarea scenică (mișcarea aici, în teatrul de păpuși e factorul suprem), fantezie în realizarea figurilor și a decorurilor, fantezie în muzica de scenă. Un biet vagabond contemplant un așii pe care scrie „Spania”, bea dintr-o sticlă și, amehi, adoarme. Astăzi scena „mică”; ceea ce actorul om nu poate realiza, realizând păpușa, care nu e actor, ci e însuși personajul prezentat.

Teatrul de păpuși „Jean-Loup Temporal” (Paris)

Un teatru de păpuși care să dubleze sau să copieze teatrul cu actori ar fi deșigur un non-sens. Capacitatea multului de a-și transmite mișcarea, vocea, gândirea, sentimentele, reprezentanților săi de lemn sau ciliți este neapărat asociată capacității noastre nelimitate de a imagina. Scena are legi severe și, practic, bariere nenumărate în calea fanteziei. Scena pentru păpuși, deși, fizic, mai mică, poate cuprinde în universul ei cele mai îndrăznețe mesaje ale fanteziei umane. Pe scena păpușilor se poate călători cinci săptămîni în balon sau cîțiva ani-lumină în cosmos, se poate transforma Sun U-Kun în muscă și Vircolacul în taur, se pot organiza coride și numere de circ nemaipomenite, pot apărea (și dispărea) animale cu gral omenesc etc. Ceea ce scena „mare” nu poate oferi imaginației noastre, Astăzi scena „mică” o poate realiza, realizând păpușa, care nu e actor, ci e însuși personajul prezentat.

Am invocat aceste caracteristici deoarece ni s-a părut că mica trupă a teatrului „Jean-Loup Temporal” a înțeles imperativul fanteziei și i-a acordat înfățișare (iar cînd a exagerat, a exagerat tot pe linia aceasta).

Ce înțelegem prin fantezie în acest caz? Fantezie în dramaturgie, fantezie în mișcarea scenică (mișcarea aici, în teatrul de păpuși e factorul suprem), fantezie în realizarea figurilor și a decorurilor, fantezie în muzica de scenă. Un biet vagabond contemplant un așii pe care scrie „Spania”, bea dintr-o sticlă și, amehi, adoarme. Astăzi scena „mică”; ceea ce actorul om nu poate realiza, realizând păpușa, care nu e actor, ci e însuși personajul prezentat.

Am invocat aceste caracteristici deoarece ni s-a părut că mica trupă a teatrului „Jean-Loup Temporal” a înțeles imperativul fanteziei și i-a acordat înfățișare (iar cînd a exagerat, a exagerat tot pe linia aceasta).

Ce înțelegem prin fantezie în acest caz? Fantezie în dramaturgie, fantezie în mișcarea scenică (mișcarea aici, în teatrul de păpuși e factorul suprem), fantezie în realizarea figurilor și a decorurilor, fantezie în muzica de scenă. Un biet vagabond contemplant un așii pe care scrie „Spania”, bea dintr-o sticlă și, amehi, adoarme. Astăzi scena „mică”; ceea ce actorul om nu poate realiza, realizând păpușa, care nu e actor, ci e însuși personajul prezentat.

Am invocat aceste caracteristici deoarece ni s-a părut că mica trupă a teatrului „Jean-Loup Temporal” a înțeles imperativul fanteziei și i-a acordat înfățișare (iar cînd a exagerat, a exagerat tot pe linia aceasta).

Ce înțelegem prin fantezie în acest caz? Fantezie în dramaturgie, fantezie în mișcarea scenică (mișcarea aici, în teatrul de păpuși e factorul suprem), fantezie în realizarea figurilor și a decorurilor, fantezie în muzica de scenă. Un biet vagabond contemplant un așii pe care scrie „Spania”, bea dintr-o sticlă și, amehi, adoarme. Astăzi scena „mică”; ceea ce actorul om nu poate realiza, realizând păpușa, care nu e actor, ci e însuși personajul prezentat.

Teatrul de păpuși „Jean-Loup Temporal” (Paris)

Un teatru de păpuși care să dubleze sau să copieze teatrul cu actori ar fi deșigur un non-sens. Capacitatea multului de a-și transmite mișcarea, vocea, gândirea, sentimentele, reprezentanților săi de lemn sau ciliți este neapărat asociată capacității noastre nelimitate de a imagina. Scena are legi severe și, practic, bariere nenumărate în calea fanteziei. Scena pentru păpuși, deși, fizic, mai mică, poate cuprinde în universul ei cele mai îndrăznețe mesaje ale fanteziei umane. Pe scena pă

De vorbă cu Dobozy Imre

Secretar general al Uniunii Scriitorilor din R. P. Ungară

Teatrul Municipal la Budapesta... Teatrul Madach la București... O delegație de scriitori români în vizită în R.P.R... Scriitorii maghiari în Ungaria... Petőfi și Bela Iles traduși în românește... Eminescu și Argeșii în limba maghiară... În curând un ansamblu artistic de păturalori din Budapesta vor da spectacol în Capitală... Și enumerarea ar putea continua în lungul multor coloane. Așa că, în mod logic, discuția cu DOBOZY IMRE, secretar general al Uniunii Scriitorilor din R. P. Ungară, care ne vizitează țara, a început cu problema legăturilor culturale mereu mai active dintre țările noastre.

populă românească intrării cu cea maghiară. De asemenea în muzică. Un cartier minitoros de altădată și construcțiile din Floreasca sînt despărțite în timp nu prin cinci sau zece ani ci printr-o sută de ani, atît de imensă diferența dată am trăirii noastre.

— Mă pregătesc de multă vreme pentru vizita în România, ne spune Dobozy Imre. Chiar cu oarecare emoție.

Întîlnirea mea cu România pot spune că a început încă de la Budapesta cînd am cunoscut pe scriitorii români care au vizitat Ungaria, cea mai recentă vizită fiind cea a delegației condusă de Zaharia Stancu. De asemenea, de curînd, am avut marea plăcere să-l primim la Budapesta pe marele poet Tudor Arghezi. La o discuție cu Arghezi, la Uniunea scriitorilor au venit mai mulți oameni de cultură decît luseseră la multe întîlniri anterioare cu alți scriitori de peste hotare.

Dar legăturile noastre nu se reduc doar la aceste vizite sau la traducerile reciproce. Sînt legături frînctice care au o veche tradiție. Szabo Pal, un cunoscut scriitor maghiar, are o bogată sîntă de amintiri despre prietenia dintre țărutul român și ungur. Szabo locuia într-un sat apropiat de granița dintre cele două țări ale noastre. El povestește despre prietenii lui români. Ba mai mult, a învățat și puțîn românește. Și acesta nu este decît un exemplu ales la întîmplare.

Noi dorim ca prietenia dintre scriitorii români și unguri să capete noi forme de manifestare. Printre altele avem intenția să propunem ca anul să aibă loc o întîlnire a scriitorilor români și maghiari, mai largă, cu 20 de participanți din partea fiecărei țări. Aceste contacte permanente sînt deosebit de necesare. Trăim alături, avem altele lucruri comune, o cauză comună, un fel comun — socialismul.

Fiind la București găsesc mereu intrudiri între noi, și notați, sînt doar de cîteva zile aici. De exemplu, la Muzeul Satului am văzut în arta

dece-o în ani. Orașul vostru are o față interesantă, deschisă, apropiată de cea a locuitorilor lui.

— Am început să scriu încă înainte

de război. În timpul războiului am luptat în unitățile de partizani. Cînd s-a făcut pace nu am revenit imediat la masa de lucru. Am fost oțită timp secretar al unui raion de partid, ceea ce mi-a fost de un prețios ajutor în cunoașterea vieții. Pînă acum mi-am apărut 11 volume, piese de teatru, scenarii cinematografice, culegeri de nuvele. Ele au fost traduse în mai multe limbi străine. De asemenea unele piese de teatru au fost jucate și peste hotare.

— Pentru unul din scenariile cinematografice am fost distins cu premiul „Kossuth”. Filmul se numea „Ieri” și demasca pe inițiatorii contrarevoluției.

— La ce lucrați acum?
— Am terminat nu de mult scenariul unui film care a și început să fie turnat. Acționează filmului se petrece la țară și căută să demonstreze cum noile relații sociale care se nasc într-un sat, odată cu înființarea unei gospodării agricole colective, influențează și asupra moralei, în cazul nostru în dragoste.

— Care este subiectul filmului?
— E greu de povestit un film, căci scenariul este destinat să capete carne și sînge prin intermediul imaginii.

— Totuși...
— În cîteva cuvinte, O fîntînă fărîncă se îndrăgostește de președintele unei gospodării agricole colective. Dar intervin în calea dragostei lor prejudecățile satului. Ce se întîmplă mai departe? Sper ca filmul să fie proiectat și la București și atunci nedămintul va fi mai bine receptat decît prin intermediul cuvintelor.

— Intepreții?
— În rolul președintelui, Bessenyei Ferenc, unul din cei mai buni actori maghiari, iar în rolul fîntînei Bara Margit, figură în Kovacs András.

— Eroii dumneavoastră provin numai din lumea satului?
— Nu. Voi scrie acum un ciclu de schițe satirice cu eroi din diferite me-

di. Culegerea se va intitula „Vorbiți despre cîini”. Doisprezece proprietari de cîini își prezintă animalele. Prin intermediul acestor povestiri îi vom cunoaște pe acești oameni. Cartea își propune să biciuiască pe ambițioși, invidioși, oameni limitați, pe cei lipsiți de talent, etc.

— Ultimul meu volum apărut, intitulat „Ieri și azi”, va apare și în românește. La Budapesta se pregătește reditarea cărții într-un tiraj de 20.000 de exemplare. Dacă se caută un numitor comun al tuturor lucrărilor mele, acesta este omul cu toate preocupările lui, mari și mici.

— Am ajuns la ultima întrebare care se adresa secretarului general al Uniunii Scriitorilor, căci privește activitatea de coordonare a activității literare țării țării.

— Mă voi reîntoarce numai la cîteva inițiative recente. A fost întreprinsă o discuție mai largă privind problematica dramei contemporane. Nu este vorba numai de un schimb de idei ci de un fel de „atelier” unde scriitorii, regiștii, actorii, lucrează împreună pentru o dramaturgie de calitate.

— Au mai avut loc de asemenea discuții despre poezie și proză organizate de Uniunea Scriitorilor. De asemenea, un colocviu despre problemele formei și conținutului.

— Ceea ce mi se pare cel mai interesant de semnalat sînt formele pe care le-au luat legăturile scriitorilor cu activitatea oamenilor muncii. De exemplu șase scriitori cunoscuți au fost aleși membri ai unor brigăzi de muncă socialistă din fabrici. Ei se îmbinesc foarte des cu muncitorii. Dar nu numai în fabrică, ci și acasă. Merg împreună la spectacole, le cunosc familia. În acest fel este mult mai ușor și mai sigur că își ve cunoaște viitorul „erou” al cărții. Iar alți cîțiva scriitori stau de cîteva luni în gospodării agricole colective.

— Vă mulțumesc pentru interviu, tovarășe Dobozy Imre.

Sergiu BRAND

POEZIILE lumii

Poeți islandezi contemporani

Johannes Jonasson (născut în 1939). Este unul din cei mai mari reprezentanți ai poeziei revoluționare islandeze. Fiu de oameni săraci, activează de tînr într-o organizație revoluționară de liberet, dedicîndu-se apoi literaturii militante. Volumul „Pretind că dorm” (1939) și „Vreau să stau treaz” (1939) marchează aderarea sa totală la Ideile comuniste. Poemele „Tovarășii Dimitrov” și „Mina brună” din ultimul volum sînt așpre rechiziții ale nazismului ca și versurile despre război din volumele „Poporul meu” (1939) și „Fotografie cîerșă” (1940). Eroismul ostasilor sovietici îl cîntă în poemul „Stalingrad”.

reînviind în poezia sa vechile tradiții poetice islandeze cu însoțitoare aspirații sociale. Trei mari volume de versuri, începînd cu „Povestiri și poeme” (1937), ilustrează propria lui profese de credință: „Aș vrea ca fiecare ființă pe care o zămisleşti, patria mea, să fie destinată schimbării viselor poporului în realitate”.

Einar Benediktsson (1884-1948) a fost unul din cei mai mari poeți ai Islandei

Haldor Laxness laureat al premiului Nobel, bine cunoscut ditorilor noștri prin romanele sale, nu este numai un mare prozator ci și un talentat poet. Trăsăturile revoluționare ale prozel se regăsesc și în poezia sa, scrisă în cîteva culegeri, printre care volumul „Adevăr” (1938).

HALDOR LAXNESS

Numele veacului

Știm, veacul lua denumiri de tirani, De popi și de regi ghiftuiți, Dar după popor niciodată prin ani Secolii n-au fost numiți.

Dar iată că veacul cel nou a venit, Și glasu-i dă altfel de-ocul, Și cerul și aerul s-au priment; Gîndul e altul și nou.

JOHANNES JONASSON

Noi, proletarii

Versurile noastre-s simple Și pe-nțelesul tuturor, N-au nevoie de lanțul aurit al rimei, N-au nevoie de frazele pompoase. Numai adevărul le e drag, Și-asemeni lor și noi luța-dom, Frățește, simplu, grav, pînă la capăt, Pentru drepturile noastre, Pentru drepturile copiilor noștri, Pentru viața nouă Și demnă de om, Pe care-o dom face Să domnească-n țară.

EINAR BENEDIKTSSON

Islanda

„De trude amarnice sînt istovită, Obraji mi-s palizi și-n zdrențe vestmintul, Sub lață răcită îmi zace pămîntul, În chipul acesta mă vad zgrăbăvită.

Pe cap port coroană de-nghet și zăpadă, Mi-s satele-n moarte pustii schimbate, Și numărul marilor chinuri nu-l poate Nici chiar Dumnezeu să-l cunoască vredată”.

Noi soarta deși ne-o trim în mizerii Nespus de bogate-s comorile țării, E aur în fundul țării și-al mării, Al lău e, popor ce te fură boierii.

Veni-va o vreme chemînd la răscoală, Să judece toate nedreptele fapte, Pe vezi așzîrînd toți tiranii în noapte; Așcut glasul vremii cum cheamă și școală.

În românește de O. STARCK

V. I. VIHTINSKI (R.S.S. Ucraineană)

„Lîngă jurnal”

Director: Acad. ZAHARIA STANCU, Colegiul redacțional: Acad. MIHAI BENIUC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR, membru corespondent al Academiei R.P.R., PAUL GEORGESCU, (redactor șef); EUGEN JEBELEANU, membru corespondent al Academiei R.P.R., ION MIHĂILEANU, V. MINDRA (redactor șef adjuncț) MIHAIL PETROVEANU (redactor șef adjuncț), CICERONE THEODORESCU, ION VITNER.

Eugen BARBU

CONTRASTE ITALIENE

Tot omnia la Roma începe cu sovăiață în albastrul necălit al cerului. Peste pînii Viei Apia cade o lumină vinată și platanii care se reflectă în apa leasă a Tiburului se scutură la primul vînt. Pe străzi se mai vinde încă gelată Motta, în cornuri de pezmot roz, închipindu-o făclie de înghețată. Aștepte zăznelor, anunță decesul popularului actor Mario Riva după o lungă și dramatică luptă a medicilor cu moartea. Revistele de scandal au și aiat că în viața răposatului au existat „due donne” și redactorii cu fanatie au intrat cu violență în întîlnită. Sub perdelele colorate ale caleșelor și restaurantelor de lux de pe Via Veneto, clientii blazați ai acestor locuitori unde se trăiește de la 5 pînă la 5 dimineața își sorb cafeaua sau paharul cu Coca-Cola, privind plimbarea snobilor, alții în trecere prin capitala Italiei. La colțuri de stradă, femeii cu părul alb întind mina și cerșec cu glas tare. Limuzine americane de ultimul tip trec în viteză pe lîngă stringătoria de chistoace, iar mașini cu bastoane feminine cu un vîrf ascuțit (marfă care poate fi lîngurită la kilogram în plața V. Emanuel). Vînzătorii de solduri strîgă cît îi lîne gura și atunci cînd au impresia că nîri auzi te trag pur și simplu de mincă pentru a-ți semnala că pe tarabă lor pînă s-ar putea afla lucruri care să te intereseze. Multimea trece nepăsătoare înșă pe lîngă îngrămădirea de ruțe de nylon, în căutarea unei bucați de carne la un preț mai accesibil (faimosul bue Toscani se vinde cu suta de grame pentru că kilogram ajunge la frumoasele sume de 1400-2000 lire — după calitate). Aparent, plața e îmbelsugată, dar cine poate să cuprindă în fiecare zi dragurile de Malaga sau curmale aduse din Somalia?

— La Roma, ca în toate marile orașe italiene se trăiește din turism și asal-

tuil misiilor devine plicticos. Oamenii cu înfățișare onorabilă își propun excursii „miraculoase de ieftine” la Venezia, Florența sau Napoli, prezentîndu-și cartea de vizită pe care scrie că persoana alături în fața ta este directorul unei agenții turistice cu nume bombastic. O cercetare mai atentă a tarifului feroviar te face însă să reamîniți la serviciile indatoritorilor organizației pentru că ceea ce își opresc pentru ei înțese sterful sumei cerute. Vînzătorii de cartoline (ilustrate medice) sînt ați de numeroși că devin stingheritori. De la copii dulci cu ochi negri și glas de ingeri și pînă la bătrînii cu haine lustruite, toți te îmbie să cumperi vederi din Roma. Aparatul de fotografiat personal nu descurajează pe nimeni. Cînd nu mai sînt bani, țigările întinesc schimbul. Se trăiește greu, spune negustorul de nimicuri de 7 ani care invocă și un pîrîntebonav alături într-un spital.

O vizită în cartierul Cinecittà, la invitația Partidului Comunist Italian ne-a permis să înțelegem unele lucruri pe care un străin nu le poate deslăși într-un termen scurt. Într-un fost garaj, alături la subsolul unui bloc cu mai multe etaje, în cîntea turșilor din R.D.G. și a turșilor români s-a organizat o reuniune tovarășească de neuitat. Adevărata Romă, aceea a oamenilor care muncesc, e reprezentată aici de tineri și bătrîni, bucuroși să aibă în mijlocul lor pe reprezentanții unor țări unde ideile socialismului au biruit. Apropierea se face numaidecît și o convorbire colectivă zgomotoasă are loc sub un megalon uriaș care transmite cîntecul de o orchestră formată din locuitorii acestui cartier. Urmează un schimb de daruri, cîteva cuvinte de salut primite cu aplauze furtunoase și o „Perință”, învalată la joasă de cei din jur, avînd un succes imediat ca pretutindeni. Privînd dansul nu se poate să nu încerci o emoție puternică. Italienii ne farmecă cu firea lor deschisă, cu prietenia lor. Sînt lîngă noi vînzătorii de

magazin, mici funcționari și chiar un scriitor — Giovanni Statera, participant la mișcarea de rezistență din Franța, care ne oferă volumul său de Paris liberată cu autograf. Conștientizarea că de-a se este cordială și ne-a făcut o mare plăcere.

Într-o zi cînd seara a coborît peste Tibru ieșim afară în stradă. Gazdele nu ne-au lăsat pînă cînd nu am plecat fiecare cu oțe o stîlă de vin plănănească de cea mai bună calitate. Furturi de mîini și cîntec, promisiuni de revedere și invitația noastră de a fi vizitați pentru ca acești oameni care luptă în fiecare zi pentru fericirea de mine a maselor populare, din peninsula, să ne vadă țara.

O vizită la centrul de tablă a Romei, în cartierul barăciilor, alături în apropierea Cinecittà, poate să dea o imagine completă a acestui mare oraș al lumii. Străzile asfaltate și becurile cu flouur au rămas în urmă. Sîntem în plin cîmp. Miroașe a gunoaie ase și recunoșc izurile de demult ale Cîntăreții, îngropate la noi. Într-un fel, sîntem în centrul Capitalei italiene. Jur împrejur științele lumii verzi. Științii de aur, suții pe acoperșurile celor 500 de biserici, sînt luminări de reflectoare și par că plutesc în întinerie. Aici, lîngă noi, cîntă greierii și poteca rurală parcă te duce undeva la țară. Se vad umbrele vechiului apeduct roman și liniștea a ucis teribilul urzagan al benzinei care stăpînește bulevardele. După 200 de metri zărim cîteva luminițe. Sînt, uitor, lămpi cu gaz. Pe frînghii nevăzute alina rufe și se aude strigătul unui copil. „Roma care nu se arată străinilor” se află în fața noastră, prezentă tragică și de neamîngă lîngă țeara neonului. O vizită amănunțită nu putem face pentru că lucrul ar jena. Insoțitorii noștri ne dă explicațiile necesare. E cartierul celor săraci, al vînzătorilor de zdrențe și al micilor meseriași. Bidoanele trebuie văzute dimineața, după cum trebuie văzută coada la apă sau la un loc pentru spălat. Pe lîngă noi trec două femei și le auzim spunînd în gura mare:

— Au venit să vadă unde stau animalele... Plecăm fără un cuvînt. A doua zi de pe via Apia antică, din preajma turnului Ceciliei Metello, loc aliat deasupra Romei, pe o colină, zărim strălucind în soare cartierul bidoanelor. Trebuie să vă închipuiți un fel de tren de marfă, cu acoperșul de tablă ondulată, un tren nesfîrșit însă, fără ferestre, inconjurat de o harababură de rufe peștrițe cîrpite, eșuat într-un cîmp de resturi. Dincolo de briul acesta de magherițe străluceste decorul noilor cartiere: Flaminiu și EUR, cu blocuri în culori dulci. Deținătorii de valori au investit se pare la presiunea statului unele sume în aceste clădiri care nu-și găsesc chirișii din cauza sumelor exorbitante cerute de proprietari pentru apartamente. Numeroase alțse solicită ochiul indiferent al trecătorului și geamurile continuă să rămîna fără perdele...

N-aș vrea să se spună că am văzut numai lucrurile urite ale Romei, numai lada ei cu gunoi, dar lucrul nu-mă izbit cu violență, pentru că lîngă inenșele palate romane, lîngă divinitele ruine, cocioabele săracilor contrastează violență. Pentru un ochi avizat, țările capitalismului sînt evidente și aici. Cîinci milioane de comișii din Italia mi-au vorbit prin gura unui pictor al cărui atelier l-am vizitat în altă zi. Am stat împreună într-o încăpere mică și îngheșuită dintr-un subsol și în timp ce îi priveam desenele viguroase, înfățișînd pescari sau muncitori agricoli, i-am ascultat cuvintele pline de minie. Clerul, atotștiutor în viața socială, se amestecă în toate secloarele vieții. Nici pictura, cum hănuții, nu este neglijată. După război, ne spune interjutorul, curentul negativ italian era o mișcare puternică recunoscută, pe vrute sau pe nevrute. Odată cu trecerea timpului și cu reorganizarea lăscăsită, invitații la expo-

PANICA IN WALL-STREET

Desen de CIK DAMADIAN

contrapunct

Ediția Academiei de Științe a U.R.S.S. va publica operele complete ale lui Turgheniev în 28 volume. Ediția va apare în cursul anilor 1960-1965 și va cuprinde toate operele marelui scriitor, texte inedite și aproape 6000 de scrisori.

La Moscova a apărut o culegere de piese de teatru franceze contemporane aparținînd lui Marcel Pagnol, Edouard Bourdet, Jean Giraudoux, Jean Cocteau, Paul Raynal, Armand Salacrou, Robert Merle, Georges Soria și Arthur Adamov. Introducerea la volum este semnată de cunoscutul critic francez Leon Moustiac iar fadaectarea generală aparține lui Georges Soria.

La Moscova a fost deschisă o expoziție de ceramici cu lucrări care au fost expuse de artiștii sovietici la expoziția de la Ostende (Belgia). Numeroase lucrări se disting prin căutarea de a îmbina formele tradiționale cu un stil modern în artele aplicate.

„Viața muzicienilor este dură, foarte dură... Nu poți trăi de pe urma muzicii simfonice...” a declarat într-un interviu acordat lui „Figaro litteraire” cunoscutul compozitor francez Darius Milhaud.

O nouă ecranizare după un roman de succes, „Cioclară” de Alberto Moravia. În rolul principal: Sofia Loren, Regia: Vittorio de Sica.

La Hollywood a început turnarea unui film care povestește istoria lui Emmet Till, copilul negru de 14 ani lîngat de răsălit în statul Mississippi.

La Paris a apărut o interesantă carte de amintiri a cunoscutei pianiste Marguerite Long. Volumul este intitulat „La pian cu Claude Debussy” și relatează în detaliu pe care marelui compozitor francez le-a dat pianistei pentru interpretarea operelor sale.

Dirijorul italian Carlo Felice Cillario, care a dirijet la București cu ocazia Festivalului muzical „George Enescu”, a prezentat publicului argentinian, „Sutta opus 8” de George Enescu, cu ocazia unui concert pe care l-a condus la Buenos Aires în fruntea orchestrei simfonice naționale.

Autoritățile franceze se răfuțesc din nou (pe urma o cîta oară) cu oamenii de cultură. Cauza? Jean-Paul Sartre, André Breton, Simone de Beauvoir, Vercoeur, Simone Signoret, Alain Guyny, Florence Malraux (fiica lui André Malraux) și alți o sută de scriitori, artiști și profesori universitari au semnat o declarație „despre dreptul la neapunerare a militanilor în războiul din Algeria”. De data aceasta nu poate fi folosită nici obișnuita piacă cu „propaganda comunistă” dar fiind semnată cu cele ale lui Sartre, Breton sau Florence Malraux.

La Leningrad au început repetițiile baletului „Mister Buff” după piesa de teatru a lui Măia-Băscăci cu muzica tânărului compozitor Oleg Karavastenko. „Prin genul său spectacolul — a declarat compozitorul — este o cronică dansată. Libertăștutul, maestrul de balet al Teatrului Academic de operă și balet din Leningrad, I. Iacobson și eu am căutat să creăm un spectacol modern, optimist, comic”.

La „Teatrul Mare”, cunoscutul maestru de balet L. Lavrovski, a pus în scenă „Paganini”, balet într-un act cu muzica de Rahmaninov.

O nouă știre despre libertatea culturii în Occident. Autoritățile franceze au interzis difuzarea în Algeria a unui disc cuprîndînd muzică uzoară interpretată de ansambluri arabe. Se vede că și ancha-chau-ul a devenit subversiv la Alger!

Anunțăm întru-un număr trecut în au fost tipărite în Festivalului cinematografic de la Porretta-Terme (Italia) a fost decernat de juriul compus din cei mai cunoscuți cinești italieni titlul de cel mai bun film al Festivalului de la Porretta-Terme: premiul „Golia” l-a obținut filmul sovietic „Copiii altora”, iar al treilea premiu, filmul francez „O zi ca toate celelalte”. Un premiu pentru interpretare a fost decernat artistei Audrey Hepburn.

În prima jumătate a acestui an au fost tipărite în Cehoslovacia 2554 titluri de cărți, ceea ce reprezintă o creștere de 233 titluri față de aceeași perioadă a anului trecut. Tirajul total a fost de 23.000.000 exemplare, cî 25 la sută mai mult decît în 1959.